

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIII | NÚM. 2205
2,90€ | 25-26 DESEMBRE 2021

Ana Rita Fornari

Bon Nadal

Pessebre a l'església Nova
de Greccio (Itàlia).

«*Laudato si*», doble Francesc ens deia
fa segles o pocs anys amb profecia.
La terra lloa Déu; l'home, ai!, l'espantlla:
està deixant de ser casa comuna
—onades de calor, creixents sequeres,
juntament amb aiguats i grans incendis,
pobres abandonats, camps qui pugui,
biodiversitat baixant escales,
arreu arreu impera la injustícia,
no pensem en les gèneres futures...

Ens cal reaccionar amb valentia,
recuperar la fonda saviesa,
sentir-nos integrats en un misteri
i combregar amb tota criatura,
assaborir un estil de viure sobri,
obrir-nos a la llum de l'esperança,
anhelar una bellesa duradora,
descobrir la bondat que ens allibera...
L'Etern s'ha fet infant i ens acompanya:
amb ell tindrà sentit qualsevol vida.

Josep Ruai i Vinyet

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

Pobresa del Nadal, riquesa de l'home

Aquestes setmanes passades hem sentit que pot haver-hi dificultats amb l'abastiment de matèries primeres a causa de l'alentiment dels transports generat per la crisi Covid. Sembla, però, que finalment la situació no serà tan greu com es pensava. En qualsevol cas, és una qüestió que ens obliga a reflexionar sobre què és veritablement necessari per viure i què ens diu el Nadal al respecte.

El clima i l'explotació dels recursos naturals són, certament, un tema que ens interessa i que té les seves repercussions. També és veritat que no tot hom està d'acord amb la gravetat de l'impacte que l'activitat humana té sobre el planeta. Cal recordar que l'home ha estat posat per Déu com a custodi i administrador del creat; de manera que tenim la responsabilitat de fer un ús adequat de l'obra de Déu. Un dels motius principals per a aquesta cura fa referència a la nostra mateixa relació amb Déu. Un dels camins per arribar a Déu és partir de la contemplació de la creació. Hi deu haver altres raons per custodiar el creat, per descomptat, però la raó teològica més important és que es tracta del camí per arribar al Creador a partir d'allò creat.

El naixement de Crist es dona en unes circumstàncies concretes d'espai i temps. Els Evangelis ens el nar-

ren com un esdeveniment que té lloc en un context de pobresa material i de pocs recursos. Però ens equivocariem si penséssim que és la pobresa per ella mateixa el veritable nucli del Nadal. De fet, els Mags d'Orient eren persones amb molts recursos materials per poder dur a terme un viatge com el que van fer. Per tant, la pobresa ha d'estar en funció d'una altra cosa més important. El Senyor neix pobre perquè està ple del Pare. Crist està curull de la presència del Pare i per això no necessita res més. La pobresa no és un fi en ella mateixa, sinó la condició de possibilitat d'omplir-se del Crist.

D'altra banda, sant Pau ens recorda que hem rebut tota mena de riqueses en Crist i que no ens manca cap mena de do (cf. 1Co 1,4-7). És a dir, que la riquesa més gran i necessària no és aquella que ens procurem nosaltres mateixos, sinó aquella que rebem com a do, com a gràcia. Com dirà Simone Weil, els dons més preuats no són els aconseguits, sinó els rebuts.

És en aquest sentit que aquest Nadal podem aprofitar aquesta invitació a l'austeritat que se'ns imposa a causa de la crisi Covid. Ens ajuda a adonar-nos que la distància respecte de les coses d'aquest món és l'ocasió per deixar entrar a les nostres vides l'Emmanuel, el Déu-amb-nosaltres, el Fill de Déu fet home.

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

15
Vida eclesial

28
Opinió

30
Reflexió

36
Bíblia

38
Litúrgia

40
Espai lectors

44
Cultura

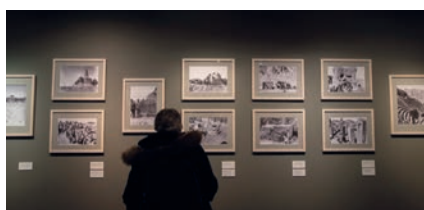
62
Agenda

63
Des del carrer

Nadal frugal

PÀGINA 8-14

44-47
La vocació fotogràfica
del P. Bonaventura Ubach

Nou Nadal pandèmic a Betlem

PÀGINA 18-19

Mira l'estrella, invoca Maria!

PÀGINA 22-23

48-49
Perico Pastor,
pintor
i dibuixant

La setmana en tuits

CARLES DUARTE MONTSERRAT
@DUARTECARLES

Director de la Institució Cultural del CIC

La Institució Francesc de Borja Moll ha inaugurat una placa commemorativa de la Gran Eixida al port de Palma

JOSÉ ANDRÉS
@CHEFJOSEANDRES

Xef

Hola, nois... Nou senyal aquí a Kentucky. Som a Mayfield, on la destrucció va més enllà del que puguem imaginar. Estic orgullós que els nostres equips @WCKitchen portin menjar a tot arreu i identifiquin les necessitats alimentàries. Continuarem servint en els propers dies i setmanes #ChefsForKentucky

ELOI PLANAS VILA
@ELOI_PV

Mestre de Primària

Parlar català sempre, amb tothom, compartir la nostra llengua i fer-la important a tot arreu és l'acte més senzill i a la vegada revolucionari que pot fer ara mateix qualsevol persona que estimi la llengua, la cultura i el país

MONTSERRAT DAMESON
@DAMESONPARERAS

Estudiant de Dret i Ciències Polítiques

Quan tenia quinze anys vaig anar per primer cop a la Comunitat de Taizé. Avui encara ho agraeixo

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

Capital montserratí

Montserrat contribueix a generar 19,60 euros per cada euro de valor afegit en l'economia catalana. El 2019 va ser un total de 314,5 milions d'euros. L'espai, a més, hi crea 8,5 llocs de treball indirectes i induïts. Aquestes són algunes de les dades d'un estudi sobre el complex, elaborat per la firma de serveis professionals EY per encàrrec de la Fundació Abadia de Montserrat 2025. A Ràdio Estel, vam informar d'aquest treball el dimecres 15 de desembre, amb un reportatge al migdia i una entrevista a la tarda.

En la presentació de l'estudi, un dels socis de l'empresa EY, Antoni Capella, va dir que «Montserrat és un lloc crucial de generació de valor i d'ocupació a Catalunya, així com un centre cultural, històric, artístic i religiós que cal cuidar». I a l'entrevista, el director general de L'Agrícola Regional (una de les entitats associades a Montserrat), Josep Altayó, va destacar que «cada català sent Montserrat com un patrimoni propi a la seva manera». Va apuntar que «s'espera una recuperació de visitants el 2022, però encara lluny dels 2,7 milions del 2019».

L'efemèride de la setmana

29 de desembre del 1373:

el soldat Francesc Cantó troba a la platja de Santa Pola una imatge de la Mare de Déu. Aquest fet dona origen al drama sacre *El Misteri d'Elx*.

Zoom

EDUARD BRUFAU

Després de set anys de conflicte bèl·lic a Ucraïna —amb més de 10.000 morts— ara aquesta guerra interna podria adquirir escala internacional: Occident tem que les properes setmanes Rússia, que ha posicionat unes 100.000 tropes a la frontera, envaeixi Ucraïna. Moscou ha negat que tingui aquesta intenció, però l'OTAN ja es prepara per a una possible intervenció. El papa Francesc ha pregat per la pau a l'est d'Europa i ha demanat que aquest Nadal porti concòrdia a la regió.

DES DEL MONESTIR

El cardenal Narcís Jubany

El 26 de desembre de 1996, avui fa 25 anys, moria el cardenal Jubany. Nascut a Santa Coloma de Farners el 12 d'agost del 1913, Narcís Jubany va estudiar al Seminari de Barcelona i fou ordenat prevere el 30 de juliol de 1939.

El 1955 va ser nomenat bisbe auxiliar de Barcelona i el 1964, bisbe de Girona. Va participar activament en el Concili Vaticà II i va tindre problemes amb les autoritats franquistes, sobretot per les seves paraules en català a la festa de Corpus de 1969.

Nomenat arquebisbe de Barcelona el 1971, després de la campanya «Volem bisbes catalans», va ser creat cardenal pel papa Pau VI el 1973.

Els seus contactes amb bisbes d'altres països li van donar una visió oberta i ecumènica de l'Església i amb Tarancón, va tindre un paper

clau durant la Transició. El cardenal Jubany, de línia clarament montinianiana, va participar en la redacció del document de l'episcopat català *Arrels cristianes de Catalunya*, de 1985. Una de les obres més destacades del cardenal Jubany va ser la creació a Barcelona de la Universitat Ramon Llull.

Bisbe plenament conciliar, Jubany afirmava que «l'allunyament de l'Església en relació amb el franquisme va ser possible gràcies al Vaticà II».

Home entranyable, intel·ligent i dialogant, el cardenal Jubany tenia una notable formació jurídica (com a bon canonista), però revestida d'una gran humanitat. Recolzà els capellans obrers dels suburbis i fins i tot pagà algunes multes que els imposava el franquisme.

Home de diàleg, l'1 de gener de

JOSEP MIQUEL BAUSSET
Monjo de Montserrat

1977, en l'homilia de la Jornada Mundial per la Pau, el cardenal Jubany s'afegia a la petició de l'amnistia.

Com va dir el canonge Martí Bonet, el cardenal Jubany «sabia mirar als ulls» i «amb una actitud sinodal col·laborava i confiava en capellans, religiosos i laics».

El cardenal Narcís Jubany va morir el 26 de desembre de 1996, després d'haver viscut els últims anys de la seva vida d'una manera senzilla, a la residència dels germans Camils de la Ciutat Comtal.

Recolzà els capellans obrers dels suburbis i fins i tot pagà algunes multes que els imposava el franquisme

FERNANDO CORDERO MORALES
Religiós dels Sagrats Cors i periodista

PUNT DE VISTA

L'«escàndol» del bisbe Toni

Darrerament, tant a les nostres fronteres com a fora, els mitjans de comunicació es fan ressò de renúncies episcopals, missatges ambigus de correus electrònics i fins i tot de casaments. Com m'agradaria que, en la dinàmica periodística, a més del rum-rum d'alguns temes, es contrastessin amb una altra mena de notícies, de bones notícies! Potser és il·lús, però, no creieu que valdria la pena destacar testimonis d'entrega, enmig de la malaltia, com el del bisbe Toni Vadell, com ha fet *Catalunya Cristiana*? Amb la manera de viure aquest procés n'hi ha realment per «escandalitzar-se». Sense haver fet els cinquanta anys, conscient dels riscos de la situació, del que pot esdevenir en un futur, confessa: «En aquests moments,

vull viure aquesta experiència molt a prop de la creu del Senyor. Sabem que la creu sempre és una porta vers la resurrecció, vers la Vida.»

No dic que TV3 l'hagi d'estar esperant per veure on va, quan surt de casa. No, no. Ell porta una vida discreta i entregada a la gent i a aquest ministeri que tant l'apassiona de la catequesi. Ens perdem grans històries humanes perquè els focus estan posats en allò que sacia la curiositat, el morbo i que

Ens perdem grans històries humanes perquè els focus estan posats en allò que sacia la curiositat

és cridaner. Canviem de focus, siguem alternatius i exigents, no ens conformem amb determinades històries, encara que calgui conèixer-les i plantejar-se tants perquè, sinó que aprofitem aquells relats vitals que ens fan créixer a l'estil de Jesús de Natzaret, que va passar per la vida fent el bé i sent pedra d'escàndol per a alguns.

El Toni viu, a més, immers en el que ara apassiona tota l'Església: la sinodalitat. Ens oblidem que l'Església és el poble de Déu que camina pel carrer. Encara que és complicat, en tenim oportunitats més a prop del que pensem, com ens indica el bisbe auxiliar: «Ecoltar el no creient pot representar escoltar el teu net o els companys de feina.»

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Una escola d'amor

Diumenge després de Nadal, l'Església celebra la festa de la Sagrada Família. Hi recordem que el Fill de Déu va acceptar néixer al si d'una família humana. Jesús, Maria i Josep van formar una família que va dir «sí» a Déu. Com diu el papa Francesc, la Sagrada Família va ser un model de «resposta coral» a la voluntat del Pare. Ells es van ajudar mútuament a realitzar el projecte de Déu a les seves vides (Àngelus del 29 de desembre de 2019).

A propòsit de la celebració d'aquesta festa, que aquest any coincideix amb la de sant Esteve, voldria compartir amb vosaltres un relat apòcrif molt antic que té com a protagonista la Sagrada Família. En ell es narra que, quan Maria i Josep van fugir a Egipte perquè el rei Herodes volia assassinar el nen Jesús, es van endinsar al desert per no ser capturats.

Quan ja feia tres dies que caminaven, Maria estava extenuada per la calor. Josep la va ajudar amb delicadesa a asseure's sota una palmera plena de dàtils. Maria tenia gana i li va demanar que n'aconguís alguns. Josep es va estranyar molt. La planta era tan alta que això era del tot impossible.

Aleshores el nen Jesús, que en aquell moment jugava, rialler, a la falda de la seva mare, va demanar a la palmera que els donés alguna cosa per menjar. Immediatament, la palmera es va inclinar i els va oferir els seus fruits dolços. Després, va tornar a alçar-se i els va regalar una font d'aigua cristal·lina amb què van poder sadollar la set.

Continua la narració dient que un àngel va agafar una de les branques de la palmera i es va enlairar cap al cel per plantar-la al paradís. Quan Maria i Josep van veure aquest prodigi van sentir por.

Llavors, Jesús els va alliberar de la por amb la seva paraula i se'ls va omplir el cor d'alegria.

Els protagonistes d'aquest bonic relat poden ser un model per a la nostra vida familiar i per a la vida de l'Església. Ells ens ensenyen a caminar junts enmig de les dificultats.

En aquesta història, Josep es mostra com un marit que està atent a les necessitats de Maria. Sap ser allà on se'l necessita. Parla ben poc. I és que Josep ens ensenya a estimar sense fer soroll, a donar-nos als altres discretament. Tant de bo que el seu exemple ens animi a estar sempre disponibles quan ens necessitin; especialment aquest any que hem dedicat a Sant Josep, convocat pel Papa.

El relat ens descriu Maria com una dona profundament humana. Té calor, fam i set. Alhora, és un model de creient. Té Jesús a la falda i no se'n separa. Amb la seva actitud, Maria ens ensenya a acollir Jesús a la nostra vida. Sapiquem obrir les portes a Crist i deixem que Maria sigui la nostra mestra.

Jesús és el principal protagonista d'aquesta narració. Ell sempre és al nostre costat i ens diu: «No tinguis por, petit ramat, que el vostre Pare es complau a donar-vos el Regne» (Lc 12,32). Jesús vol alliberar-nos de les nostres pors i dubtes. Només ens demana que confiem en la seva Paraula.

Benvolguts germans i germanes, demanem a la Sagrada Família que ajudi les nostres famílies a ser escoles d'amor i petites esglésies domèstiques que evangelitzin amb el seu testimoniatge, coherència i espiritualitat. Que el Senyor ens animi a construir plegats el projecte que Déu té per a les nostres vides.

Nadal frugal

**El col·lapse logístic i la crisi energètica
i de matèries primeres, una oportunitat
per transitar cap a models més justos
i sostenibles**

Nadal i les rebaixes de gener són dates on el consum familiar repunta.

«En aquest temps que se'ns ha donat perquè preparem el naixement d'un Déu pobre, les ciutats s'il·luminen en honor del déu diner, el déu progrés, el déu consum. Les ciutats s'il·luminen cada cop més, però continuarem sense veure aquest Déu vulnerable que truca a les portes de la nostra vida demanant ajuda. Les ciutats s'il·luminaran com si elles fossin la llum, com si de cap altra llum en tinguéssim necessitat. Les ciutats s'il·luminaran i ens distrauran perquè oblidem el dol i l'aflicció dels pobres.»

Les paraules del bisbe Santiago Agrelo són un cop de puny en les consciències narcotitzades per l'efecte d'unes festes de Nadal que cada cop més costa rescatar en la seva essència. Enguany, per la combinació del col·lapse logístic i de la crisi de matèries primeres, hi ha hagut un conat d'alarma respecte de campanyes anteriors, però no ha passat d'aquí. Algunes consultores, com Deloitte, anuncien a bombo i platerets que les famílies gastaran un 14% més en aquestes festes nadalenques que en període prepanidèmic.

«La demanda està creixent perquè hi ha estoc d'estalvi en les famílies (després de pràcticament dos anys amb molt poca disponibilitat per con-

XAVIER MARTÍ-GONZÁLEZ
«Amb el tap logístic i la crisi de subministraments estem veient una primera foto del col·lapse del sistema»

FRANCESC MACIÀ
«El decreixement, que és la idea de fons de "Laudato Si'", o el fem nosaltres o ens vindrà»

sumir) i des de la crisi del 2008 tenim una política monetària acomodaticia, amb disponibilitat de crèdit, capacitat d'endeutament i polítiques fiscals expansives dels estats», analitza Xavi Martí-González, professor associat d'Economia Política Internacional i Desenvolupament Econòmic a la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna (URL).

En canvi, «del costat de l'oferta, la producció i el proveïment estan en una situació d'aturada o d'escanyament. Aquest desequilibri genera un desabastiment de tots els sectors (xips, semiconductors, construcció, béns de primera necessitat) amb inflació provocada per la finançamentització (especulació). Amb això que ens està passant estem veient una primera foto del col·lapse del sistema», constata Martí-González. Aquest analista observa tant unes raons conjunturals (el Covid-19 ha alentit molt tant la màquina de produir com els sistemes de transport aeri i marítim) com unes altres d'estructurals.

«El sistema capitalista en el seu ADN és productivista, però es troba amb el problema dels límits físics del planeta i que sobreproduir ens pot portar a la saturació. Això per al sistema seria el

col·lapse i per això s'han explorat fórmules per revertir les taxes de guany decreixent com la substitució de recursos naturals per recursos sintètics o, des dels anys 70, la devaluació salarial, la privatització o les cadenes de valor global, és a dir, anar a països del Sud global amb la idea de deslocalitzar el procés productiu per aprofitar salaris menors, fiscalitat més baixa i *dumping ambiental*», continua Martí-González.

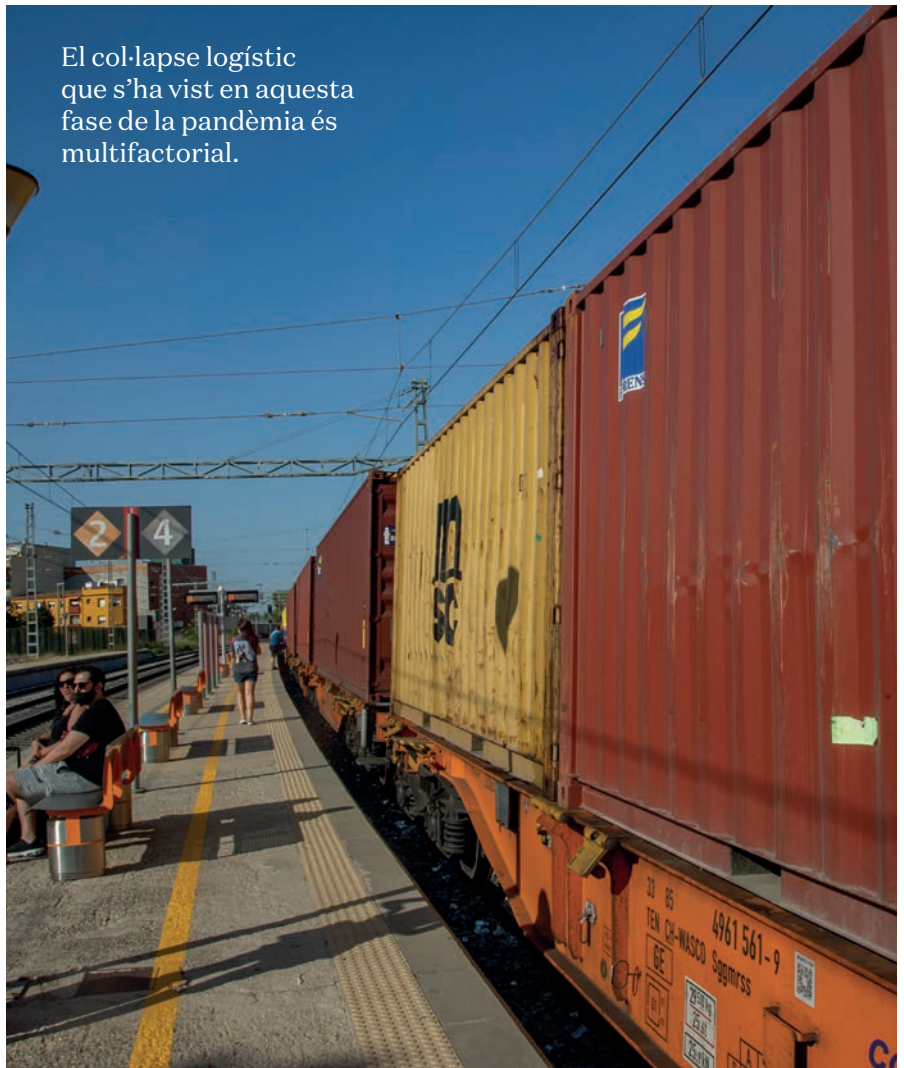
Aquest model, sustentat en la societat de consum, presenta signes de feblesa: «El model consumista fa aigües, però s'amaga, cap país, ni cap polític, ni ningú vol començar a dir *jo canvio*. Els cristians hauríem de ser punta de llança en aquest tema. Ens trobem amb el pic del petroli, dels minerals, l'escassetat de recursos. La demanda supera i superarà l'oferta, però a la nostra societat, borratxa de petroli, serà l'última cosa que s'avindran a fer. A la COP26 ha quedat molt clar: l'eliminació del carbó no s'ha abordat, es parla de reducció», denuncia Francesc Macià, de Justícia i Pau Sabadell.

El professor Martí-González es lamenta que les mesures que ja s'estan prenent «són solucions tècniques per guanyar temps i que no toquen el moll de l'os: cadenes de valor més curtes i menys globalitzades, les empreses tendeixen a invertir en existències per assegurar subministraments, s'aprofundeix en la digitalització i la robotització». Per a l'economista, la fórmula rau a «anar cap al decreixement, reduir la producció i el consum, la localització (per reduir emissions pel transport), la desmercantilització de moltes relacions, la redistribució de la renda i de la riquesa. Tot això interpel·la el nucli del sistema, no és un canvi fàcil».

Dificultats pel canvi

Si l'emergència climàtica, la crisi de la biodiversitat i els límits físics del planeta els tenim clars, com és que fan tan poc els països i nosaltres, la ciutadania? «No ho fem per l'entorn i pel paradigma tecnocràtic, que el tenim impregnat. La insistència del Papa a *Laudato Si'* en la creació com a do, no la veiem com a tal, sinó com un dret. Hi ha una creença cega en la tecnologia; en el fons pensem que ja sortirà alguna cosa que farà que no ens estavellem. Sortiran so-

El col·lapse logístic que s'ha vist en aquesta fase de la pandèmia és multifactorial.

Diversos observadors, com Marc Collado, militant de la JOC, van participar a la COP26 de Glasgow.

lucions tècniques, però si no hem canviat nosaltres no haurà servit de res. Igualment, hi ha solucions que són còmodes per a nosaltres, però que són fatals per la natura», opina Francesc Macià.

Aquest *tecnoptimisme* s'ha observat clarament a la COP26. «Hi ha països que diuen que continuaran emetent, però que capturaran el carboni de l'atmosfera. És un discurs perillós perquè aquests països no es plantegen canviar la manera de viure, de produir i de generar riquesa (que al final provoca desigualtat), sinó que volen buscar solucions tecnològiques al problema», ha explicat al programa *Camins* de Ràdio Estel Marc Collado, militant de la JOC i observador a la darrera conferència climàtica celebrada a Glasgow.

És una reflexió que també ha posat sobre la taula l'arquebisbe de Tarragona, Joan Planellas, en una carta dominical d'aquest Advent: «No s'ha de renunciar ni a la ciència ni a la tècnica, tan sols se les ha de posar al seu lloc. I aquest consisteix en el fet que tant l'una com l'altra han d'estar al servei de l'home, i no a la inversa. La producció no s'ha de regir només pel rendiment econòmic, sinó pel benestar de la humanitat. Si bé és cert que no sempre hem de renunciar als progressos de la ciència i de la tècnica, sí que hem de ser capaços de desistir de l'ús indegut que en fem. Canviar de manera de viure per fer un món més humà no és anar contra el progrés, sinó contra els interessos d'alguns i l'hedonisme d'uns altres que només pensen en si mateixos sense tenir en compte la resta.»

En efecte, la pregunta clau és com fer la *conversió ecològica integral*, que demana el papa Francesc: «Anar contra corrent costa molt, d'aquí la necessitat de fer-ho en comunitat. A la xarxa Ecoparròquies de Justícia i Pau pretenem precisament això; no es tracta de fer una Agenda 21 de les parròquies (que també), sinó que canviem l'estil de vida dels parroquians», argumenta Francesc Macià.

Sobrietat feliç

La decepció per la inacció de les successives conferències climàtiques ens enfronta a escenaris de futur que, davant l'escassetat material i energètica, podrien ser distòpics amb el manteniment d'uns nivells de consum

insostenible per part d'una minoria a costa de la majoria. «Uns tenen molta escassetat i altres no la veuen. No estic d'acord en el fet que som massa gent al planeta. Qui està consumint i rebentant el planeta som els països rics, uns pocs. No hi ha recursos per la cobdícia de tothom. A *Laudato Si'* se'ns parla de l'austeritat joiosa o la sobrietat feliç; el decreixement, que és la idea de fons, o el fem nosaltres o ens vindrà», planteja Macià.

Aquesta reflexió autocrítica respecte dels països econòmicament desenvolupats també la fa Marc Collado: «Des de l'època industrial hem viscut de treure el carboni del sòl i llançar-lo a l'atmosfera. Qui som nosaltres ara per dir als països empobrits: "Col·lectivament hem arribat massa lluny i vosaltres no ho podeu fer"? En tot cas, els països enriquets hauríem de posar els recursos per alleujar l'impacte del canvi climàtic (en termes d'adaptació, de pagar per les pèrdues i danys de les catàstrofes climàtiques que succeeixen en els països en desenvolupament...)»

De fet, Marc Collado subratlla el testimoni a la COP26 de l'alcalde de la capital de Bangladesh, Dhaka: «Va dir

que cada dia arriben 5.000 refugiats climàtics per culpa de la salinització de les regions de la producció de l'arròs. Són persones que s'estan traslladant a les ciutats perquè ja no poden viure de l'agricultura però han de rebre els serveis corresponents. L'alcalde va convidar els líders mundials a visitar el seu país i comprovar les conseqüències del que hem fet amb el planeta durant els darrers 150 anys.»

Precisament, la virtut de l'*austeritat joiosa* la podem trobar en diferents tradicions religioses, fet que pot contribuir a organitzar societats sostenibles: «Per exemple, el dejuni (que a vegades ha agafat un to masoquista) és una pràctica de purificació per viure en plenitud el temps d'Advent o el de Pasqua. La majoria de tradicions religioses coincideixen en aquesta sostenibilitat; l'abundància t'acaba prenent el cor, en canvi el despreniment o centrar-te en coses importants t'ajuda», reflexiona Macià. Són models que podem observar en cristians «que porten una vida molt senzilla i que posen el seu goig en compartir i en estar amb la gent. A les comunitats cristianes i les poblacions de països pobres (si no estan

Els objectes artesans i de proximitat són un element a posar en valor.

en misèria o guerra) se'ls veu feliços i transmeten aquesta alegria».

Viure diferent per salvar el món

La clau estaria, per tant, en no enfocar el decreixement com una pèrdua: «En comptes de pensar que s'ha acabat la festa, ho hem de girar per ara pot començar la festa: perquè el malbaratament de recursos genera problemes d'injustícia. De l'encíclica del Papa m'agrada molt la celebració, la festa. El que té valor de debò és profundament sostenible i no gasta recursos. El repte és com crear austeritat joiosa en un context de disbauxa consumista i hipocresia ambiental», remarca Macià.

La invitació del papa Francesc a viure d'una manera diferent per salvar el món, demana un canvi d'actitud preliminar: «El primer és tenir-ho present (sovint el soroll ambiental no deixa), fer el propòsit i mirar de compartir-ho. Una primera passa seria aplicar la filosofia de les tres erres (reduir, reutilitzar i reciclar) a diferents àmbits (no només referit als béns, també, per exemple, al transport: cal tanta mobilitat?). A la

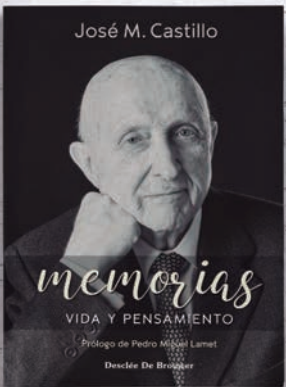
pràctica, el sistema només ha fet servir el *reciclar* (exigint a la ciutadania un esforç considerable, no tant a les empreses), que és la gran coartada per continuar igual. L'accent s'ha de posar en *reduir* per simplificar la nostra vida (moltes coses que tenim no les necessitem, són necessitats creades) i en *reutilitzar*, que és reparar, avui gairebé un acte de rebel·lió», proposa Macià.

Per al professor Martí-González «s'ha d'actuar des de diferents àmbits: individual i col·lectiu. El consumidor, efectivament, té molt poder. És molt important que a través de l'educació, la conscienciació i el pensament crític, des de la demanda, anem movent les lògiques productives. També hem de reclamar als nostres governants que siguin més estrictes i durs en l'aplicació de regulacions (ambiental, drets humans) no només al nostre país, sinó també fora». Un actor clau en aquesta transició de model són les empreses, per a les quals «cal dissenyar incentius positius i negatius que facin que vagin virant cap a no només produir verd-sostenible, sinó produir menys».

Obviament, en un context eco-

nòmic amb uns pocs grans actors d'àmbit financer i productiu que s'enfronten a un nou govern global, «cal construir unes institucions fortes que siguin capaces de regular qüestions com les finances, sent estrictes amb les lògiques especulatives, la lluita contra els paradisos fiscals...». Per al professor Martí-González, hauríem d'adonar-nos que «tot està muntat per la satisfacció de necessitats només a través de béns materials, per a què? Hem de tendir a ser austers, al decreixement, a la simplicitat voluntària i concloure que no necessito tant per viure, sense haver de tornar a viure a l'edat de pedra. Tendim a sobreconsumir pel crèdit fàcil, per la publicitat».

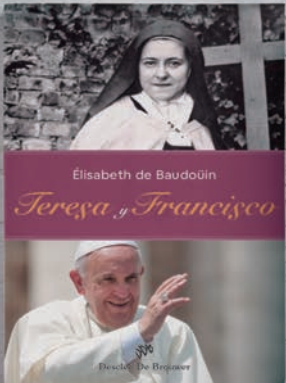
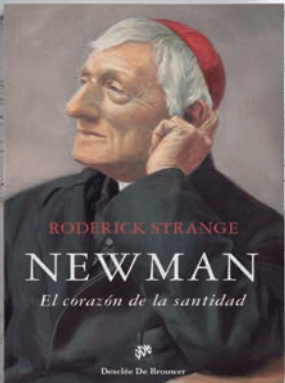
Tal com es recull al darrer *Papers* de Cristianisme i Justícia, «cal aprofundir i ampliar la nova antropologia ecològica que convida a la cura de la vida, a la protecció de la debilitat, a la contenció dels desigs i el consum, a l'autolimitació... Aquest nou enfocament qüestiona enormement la cultura de l'èxit i l'estatus que predomina en la major part de les activitats de l'esfera pública. La pandèmia ens convida a iniciar vectors de canvi personal i social que no podem posposar».

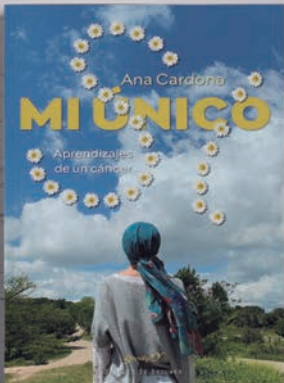

MI ÚNICO sí

Aprendizajes de un cáncer

Un camino hacia la curación del cuerpo y de la mente, atravesando la ira, el miedo, la culpa, la espera de noticias, los resultados y otras muchas experiencias con las que ir haciendo el duelo de una vida perfecta que no existe, con el deseo de que se le permita vivir la suya: la de verdad.

LIBROS • eBOOKS • LIBRUAK

www.edesclée.com

Antonio Fornés, filòsof i teòleg

«Tenim por d'aturar-nos i pensar»

JOAN ANDREU PARRA

Dr. Jekyll i Mr. Hyde. Amb Antonio Fornés Murciano (l'Hospitalet de Llobregat, 1968) fem la broma fàcil del personatge de Stevenson, ja que alterna la reflexió de gruix, ben assentada en la filosofia i la teologia, amb una professió agressiva com ser director comercial en uns laboratoris farmacèutics. Per uns minuts, Mestre Fornés posa de cap per avall contra la taula tots dos telèfons mòbils i, en un discurs desbordant, ens enfronta al mirall de la nostra (poseu-hi l'adjectiu desitjat) vida.

Amb el panorama actual, és possible que l'*Homo economicus* s'atreveixi a reflexionar sobre el sentit de la vida?

Tenim por d'aturar-nos i pensar i, lamentablement, soc pessimista que això pugui passar. La pandèmia havia d'haver estat un moment de frenar i de reflexió interior, però anem en la direcció contrària. És una anècdota, però quan mil dels nostres compatriotes morien cada dia, el que se'ns acut com a societat és sortir als balcons a aplaudir els sanitaris i dir que «tot anirà bé». En realitat, la vida només té una pregunta: «Quin sentit té?» Vivim una fugida endavant brutal i accelerada i darrere d'això hi ha una obscuritat total. Què vol dir *carpe diem*? Aprofitar el dia vol dir mastegar la vida, sentir la seva densitat, fer-la el més lenta possible i ens han convençut del contrari.

Hem après alguna cosa de la pandèmia?

Sobtadament, amb la pandèmia hem descobert que morirem. Però trobo a faltar aquest moment d'aturar-nos, fins i tot de fer un dol com a societat pel que ens ha passat. Aquest córrer cap endavant provoca un buit existencial total. Per la meua feina he observat un creixement molt elevat de la medicació psiquiàtrica i això és una pista del patiment humà modern.

No puc ser optimista perquè enmig de tot aquest horror de la pandèmia, amb els nostres ancians morint a les residències, el Govern planteja un mecanisme per eliminar aquesta gent. Fins i tot pels que puguin estar-hi a favor, era el millor moment per plantejar l'eutanàsia? Darrere d'això s'hi amaga el fet que no són éssers productius, encara que s'embolcalla d'una aparença de bondat.

Tecnologia o catàstrofe, és aquesta la disjuntiva?

Jo diria tecnologia i catàstrofe. La tecnologia és un ésser brillant que té vida pròpia i és imparable. Alguns demanaven en aquesta pandèmia que ens governi la ciència. Això és aberrant; qui ha de manar és l'humanisme i el sentit comú humà. La tecnologia és profundament deshumanitzadora: individualitza, ens deixa en la soledat i ens subjuga amb la ficció del coneixement. A la pràctica, vivim una vida d'usuaris, pensant que som superpoderosos, però estem en la ignorància total.

M'agrada la cita inicial del llibre *Una història de dues ciutats*, de Charles Dickens: «Era el millor dels temps, era el pitjor dels temps.» Certament, actualment les possibilitats materials i tecnològiques són com mai, però des del punt de vista existencial probablement és el pitjor dels temps: l'home està més sol i s'escolta menys a si mateix. Ara, amb les noves tecnologies i les xarxes socials, ja no es tracta de *tenir*, sinó de *mostrar*. La nostra vida no pot ser infeliç i tenim una incapacitat per assumir els propis fracassos: som infeliços per la nostra necessitat de felicitat, que es viu com una obligació social.

Hem sobrevalorat el fer/tenir, per sobre del ser?

Està clar, fins i tot, des del punt de vista intel·lectual, ja no es busca *saber*, sinó *tenir raó*. En aquest sistema capitalista global i absolut l'ho-

«Som infeliços per la nostra necessitat de felicitat»

«En aquest sistema l'home tendeix a convertir-se en una eina, no en un fi en si mateix»

Agustí Codinach

Antonio Fornés és col·laborador habitual al programa «Tot anirà bé» de Ràdio Estel.

«En el món més hipercomunicat el que menys hi ha és conversa»

«Amor és posar els altres al centre i entregar-nos-hi»

me tendeix a convertir-se en una eina, no en un fi en si mateix; ens hem convertit en un ésser fonamentalment productiu.

En un escenari de menor disponibilitat material i energètica, com administrar col·lectivament l'escassetat?

Els obrers hem millorat la nostra situació, però això no és per la bondat del sistema, sinó perquè el sistema necessita el creixement continu, que comprem. El que no canviaran són les diferències entre pobres i rics. En aquest sentit, soc optimista perquè al final la lògica del mercat és bona i crec que s'equilibrarà. A Pfizer no l'ha mogut salvar la humanitat amb la vacuna, sinó guanyar molts milions, però ens n'hem beneficiat. Ara bé, si pensem en els països perifèrics, la situació és una altra.

On trobar la font de la vida bona?

La filosofia i l'ètica són la cerca d'una vida bona. És evident que ens hem convertit en uns ionquis del consum i ara ho trobem en la fusió de l'oci i el consum. Què fem tots un dissabte a la tarda quan no sabem què fer? Anar a un centre comercial a comprar, pel *subidón*, quan la meitat de les coses que comprem no serveixen per a res. Ara bé, no puc dir-me: «No compraré res i viuré com un monjo!» Sinó, *in medio virtus*, d'Aristòtil. Al que no hem de renunciar és a ser un ésser humà, no podem abandonar la conversa, la companyia dels altres... En el món més hipercomunicat el que menys hi ha és conversa. Hem de viure més a poc a poc, sense extremismes, escoltant els altres i escoltant-nos a nosaltres ma-

teixos i preguntar-nos què volem fer, de veritat, amb la nostra vida.

Tot un contrast amb això d'estimar-se per sobre de totes les coses.

No hi ha manera de ser més infeliç que aquesta, considerar amor la satisfacció dels propis desigs. Amor és posar els altres al centre i entregar-nos-hi. Es confon felicitat amb plaer. La felicitat és una línia de l'horitzó que ens fa caminar; l'essència de l'home és estar angoixat, és la intuïció de ser uns éssers infinits que mai no estem plens, l'home és un ésser que no encaixa al món. Això portat al món material, es multiplica, és una cursa sens fi.

Té alguna relació l'exili de Déu (com deia Lluís Duch) amb la desorientació col·lectiva?

Com a cristià, no accepto aquest *exili* o *silenci* de Déu, més aviat hi ha una sordesa de l'home. El que abans era evidentment religiós o transcendent i ningú no ho discutia, ara ningú no ho veu com una intervenció divina. Ni Déu és una benzinera on podem anar a demanar, ni Déu ens ha abandonat. El que hem fet ha estat donar-li l'esquena totalment i els cristians també en tenim culpa. En Xestov que analitza la Bíblia tot són analogies, aquest esforç per encaixonar Déu amb la racionalitat (que comença a l'edat mitjana, amb sant Tomàs al capdavant) porta a l'escepticisme. Ens costa admetre el Misteri, el volem explicar.

Vida eclesial

Aquesta setmana coneixem la Fundació «Fratelli tutti», ens apropem al Nadal a Betlem, parlem de Moçambic, reflexionem sobre la pastoral amb joves, Mn. Turull escriu sobre la torre de la Mare de Déu de la Sagrada Família, assistim a la pregària de Taizé a la basílica de Gaudí i a la inauguració d'una escultura col·laborativa

Entre els objectius hi ha invertir en el creixement cultural i espiritual

El Papa institueix la Fundació «Fratelli tutti» per promoure la cultura de la pau

Sostenir i planificar camins d'art i fe; invertir en el creixement cultural i espiritual a través d'esdeveniments, camins i exercicis espirituals; promoure el diàleg amb les cultures i altres religions sobre els temes de les últimes encíclics del Pontífex, per construir una «aliança social». Aquests són els objectius de la nova Fundació *Fratelli tutti* establerta pel papa Francesc amb un decret signat el 8 de desembre del 2021.

El nou organisme «de religió i culte», com subratlla el Papa, neix en el si de la Fabbrica di San Pietro i gràcies a la col·laboració d'alguns fidels. Tindrà un president i un secretari general. Al capdavant de l'organisme, el Pontífex hi ha col·locat el cardenal Mauro Gambetti, vicari de la Ciutat del Vaticà i president de la Fabbrica di San Pietro, de qui va partir la proposta. El cardenal ja havia anunciat en els darrers mesos el futur naixement de la fundació, centrat en tres paraules clau «per construir plegats el futur»: diàleg, trobada i compartir, els principis recollits en l'encíclica del Papa.

«He sabut amb satisfacció que la Fabbrica di San Pietro, juntament amb alguns fidels, desitja unir-se per constituir una fundació de religió i culte destinada a col·laborar en la difusió dels principis exposats en la meua encíclica *Fratelli tutti*, per crear al·l'entorn de la basílica de Sant Pere i de l'abracada de la seva columnata iniciatives relacionades amb l'espiritualitat, l'art, l'educació i el diàleg amb el món», escriu el Papa en el decret.

L'article 3 dels estatuts estableix els objectius de la fundació: «Finalitats de solidaritat, formació i difusió de l'art, especialment de l'art sacre.» Així, la nova fundació promou «una formació integral», atenta al pla espiritual i cultural, a la dimensió comunitària i al compromís de servei en el món. També ajudarà els turistes que

passen per la basílica vaticana i els espais que la Fabbrica di San Pietro posa a la seva disposició a viure l'experiència dels pelegrins a través d'itineraris espirituals, culturals i artístics. Per això, s'organitzaran rutes, esdeveniments i experiències, sempre adreçades a «fomentar la fraternitat i l'amistat social entre les Esglésies, les diferents religions i entre creients i no creients».

Entre els objectius de la Fundació *Fratelli tutti* hi ha la promoció d'una «cultura de la pau» en els diferents àmbits de la vida, des de la dimensió personal fins a la social i política, així com l'organització de «nous encontres» alimentats pel «diàleg social, el sentit del perdó social, la purificació de la memòria, la promoció de la justícia reparadora com a alternativa a la venjança social».

També hi ha previstes nombroses iniciatives destinades a fomentar «el desenvolupament de l'humanisme fratern», mitjançant la promoció dels principis de llibertat, igualtat i fraternitat, condicions per construir un «amor universal»

Exe Lobaiza

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Llum per a tothom

Fa uns dies, a Barcelona, es va il·luminar un nou estel a la Sagrada Família, a la torre dedicada a Maria. Es va voler que coincidís amb el 8 de desembre, festa de la Immaculada Concepció, i festiu per excel·lència que dona entrada a les festes de Nadal.

El dia 8 coincideix amb més dies de festa. Les famílies sortim a passejar i a gaudir de l'ambient als carrers tot visitant pessebres, veient els llums, prenent xocolata o berenant. Aquella tarda vaig visitar el pessebre que es posa al centre de la ciutat, mai lliure de polèmica, però que a mi em sol desvetllar algun element que apropi el sentit del Nadal a totes les persones i ofereix una nova possibilitat per a l'esperança a qui el visita.

Doncs aquest any no ha estat així. Camines per l'entorn de l'emblemàtica plaça de Sant Jaume i pels carrers dels voltants tot cercant figures il·luminades, difícils de trobar entre tants llums comercials; cerques el petit nadó, sense gaire èxit, perquè no cal amagar tant una cosa que és font de vida i esperança per a tota la humanitat. En aquella època es va anunciar, tot i que només les persones humils de cor el van anar a cercar.

Aquests dos fets em van fer pensar en la sort que tenim a Barcelona, que un estel il·luminarà les nits des de l'Eixample tot oferint-nos llum en els moments més foscos del dia. Per tant, també en els de la nostra vida. Si ens apropem a aquest estel podem trobar el veritable sentit d'aquesta esperança i de la confiança que posar llum al nostre entorn és possible, sempre que algú vetlli per fer-ho, en aquest cas Gaudí i totes les persones que segueixen la seva tasca d'obrir el gran misteri a cada persona que s'hi apropi o elevi la mirada.

ESTHER BORREGO
Trebadora social

La nova fundació vol potenciar l'«humanisme fratern».

que reconegui i protegeixi la dignitat de les persones. En la mateixa línia, es fomentaran els projectes per a la cura de la creació, la protecció dels recursos mediambientals i la solidaritat internacional.

A la llum dels principis de la Doctrina Social de l'Església, l'organització promourà finalment l'esperit empresarial responsable, les inversions socials, les formes humanes i sostenibles de treball, després l'ecologia integral, el desenvolupament sostenible, la transició ecològica, la salut i la recerca científica i tecnològica. I en virtut del mandat del Papa, cristal·litzat a la *Fratelli tutti*: «construir ponts» i «comunicació responsable», caracteritzada per la veracitat de les fonts, la credibilitat i la fiabilitat.

Un comunicat del Vaticà subratlla també que la fundació «assumeix, en l'abraçada simbòlica de la columna de la basílica de Sant Pere, els més febles, els estrangers i forasters, els diferents i marginats, les fronteres culturals i socials, per rellegir el patiment del món i oferir solucions a la llum de l'Evangeli i del Magisteri pontifici».

Es fomentaran els projectes per a la cura de la creació, la protecció dels recursos mediambientals i la solidaritat internacional

Palestina

La comunitat cristiana local afronta les festes ofegada per la manca de pelegrins i les limitacions causades per l'ocupació israeliana

Betlem celebra un nou Nadal pandèmic entre restriccions al turisme

P. J. ARMENGOU
Corresponsal a Jerusalem

Per moments semblaria que, enguany, el mercat nadalenc de Betlem és igual al d'altres edicions. De fet, és clarament millor que el del 2020, quan el confinament i el toc de queda decretat per les autoritats palestines van buidar els carrers de vianants. Aquest any la gent es fotografia davant l'immens arbre de Nadal a la plaça del Pessebre, passeja pel carrer de l'Estrella, gaudeix de la decoració, fa compres... Però si un s'hi fixa, hi ha quelcom d'estrany. No és un Nadal normal a la ciutat. No hi ha estrangers. Tot i els llums i les nades, l'ambient general és de pessimisme.

Fa només unes setmanes, era tot diferent. Després de vuit anys, per fi s'havien acabat les obres de renovació a la basílica de la Nativitat, que s'ha arreglat per primer cop en 500 anys. El confinament de l'any anterior convidava a celebrar amb més ganes aquest Nadal. L'obertura de les fronteres a Israel, que ha prohibit l'entrada de turistes durant gairebé tota la pandèmia, augurava el retorn gradual dels pelegrins. Els palestins miraven el Nadal amb esperança, però les noves restriccions del govern israelià han acabat amb aquesta il·lusió.

Tot i que el govern del primer ministre Naftalí Bennett va reobrir el país l'1 de novembre passat, l'arribada d'estrangers es va tornar a prohibir el dia 29, davant l'amenaça de la variant òmicron. Palestina no té el control de les seves fronteres i paralitzar la vinguda de turistes a l'aeroport de Ben Gurion,

a Tel Aviv, implica aturar l'arribada de pelegrins a Betlem. La frontera amb Jordània també està tancada. Els únics visitants a la ciutat aquest Nadal seran altres palestins, algun israelià que vulgui visitar la Cisjordània ocupada (sobretot àrabs cristians amb passaport israelià) i algun expatriat radicat a Israel o Palestina.

«Tenir turistes locals ajuda una mica, però no gaire. La nostra feina està destinada als turistes estrangers i fa massa que no venen per aquí», lamenta Bassem Giacaman, cristià palestí propietari d'una botiga d'artesanía al carrer de la Gruta de la Llet, a tocar de la basílica de la Nativitat. «Quan Israel va anunciar que

BASSEM GIACAMAN
«El que estem vivint ara mateix és pitjor que els temps de més violència a Palestina»

RAMI ASAKRIEH
«El mal sempre hi és, però Jesús ha vingut per confirmar-nos que Ell és més fort»

Alejandro Ernesto

obria fronteres estava molt content i fins i tot vaig tornar a contractar un treballador... Però ara he hagut de reduir-li la jornada», es queixa Giacaman, que ha tingut tancada a pany i forrellat durant prop de vint mesos la seva Blessings Gift Shop. «El que estem vivint ara mateix és pitjor que els temps de més violència a Palestina. Hi havia moments en què deixava de venir gent, però durava poc. El Covid ha estat molt pitjor», assegura.

Betlem és una ciutat que depèn enormement del turisme i el Nadal és el moment de l'any en què hi arriben més visitants. L'any 2019, la ciutat va rebre prop de 3,5 milions de turistes. Michel Awad, director del Siraj Center, una organització

Els habitants de Betlem han organitzat igualment el mercat d'artesanía.

amb seu a Betlem especialitzada en turisme responsable a Cisjordània, calcula que entre el 75 i el 80% dels negocis a la ciutat viuen directament o indirectament del turisme. Són restaurants, hotels, botigues d'artesanía i turoperadors, sovint regentats per cristians; una minoria a la ciutat, però molt activa en el sector. Awad assegura que aquest Nadal estava previst un 70% d'ocupació a Betlem i apunta que la manca de visitants a Cisjordània ha produït pèrdues econòmiques per valor de 1.300 milions d'euros.

«Des que es van tancar les fronteres als turistes, la meitat dels negocis de la ciutat estan tancats i vuit hotels que estaven en construcció han aturat les obres», relata Awad. Molts guies i artesans que vivien del turisme, explica, han hagut de canviar de sector o han marxat fora. «Quan puguem tornar a treballar ens haurem quedat sense personal», assenyalava. A diferència del sector turístic israelià, lamenta Awad, les empreses palestines no han rebut cap tipus d'ajuda econòmica per part de l'Autoritat Nacional Palestina i els treballadors no cobren l'atur. «Al principi la gent tirava dels seus estalvis, però ja fa temps que no tenen de què viure», assegura.

Intent de normalitat

Amb tot, i a diferència de l'any passat, aquest 2021 el Nadal no s'ha cancel·lat a Betlem. Tot i que moltes botigues estan tancades nit i dia, els habitants de la ciutat han organitzat igualment el mercat d'artesanía, les esglésies han mantingut públiques les celebracions religioses i l'ajuntament ha organitzat activitats per als veïns. Especialment per als més petits. «Ho tenim tot preparat per celebrar amb normalitat el Nadal», explica el P. Rami Asakrieh, rector de l'església de Santa Caterina, la principal parròquia catòlica llatina de Betlem.

El P. Rami ho té clar: les dificultats econòmiques i la pandèmia no acabaran amb la fe de la comunitat local. «Nadal és sempre un moment d'esperança. Déu és amb nosaltres. I això es manté tot i el Covid i ens manté fermes interiorment. Aquest any és una ocasió per renovar aquesta fe i fermesa», afirma el frare franciscà. «Al món li dic que no tingui por. Aquest període passarà. El mal sempre hi és, però Jesús ha vingut per confirmar-nos que Ell és més fort», conclou.

TESTIMONIS DE FE

JOSUÉ VILLALÓN

Ajuda a l'Església Necessitada

Aquest Nadal els cristians pobres i perseguits demanen tenir un lloc a l'hostal

Al nord de Moçambic hi ha una guerra oblidada. El grup jihadista Al-Shabab (cal no confondre'l amb el grup del mateix nom que opera a Somàlia) porta des del 2017 cometent atacs i envaint pobles. Els atacs i enfrontaments amb l'exèrcit moçambiquès han provocat més de 3.000 morts i gairebé un milió de desplaçats.

Molts dels desplaçats d'aquesta regió, la més pobre del país, van haver de fugir a peu, amb el que portaven a sobre. Alguns han caminat més de 500 quilòmetres. Sara Farami és una jove adolescent de 14 anys, que va escapar-se pels pèls de les urpes dels terroristes quan van prendre la ciutat costanera de Mocímboa da Praia: «Jo vaig sortir de Cabo Delgado fugint. Ara aquí som set, la meua mare i els meus germans. Dues germanes més van ser segrestades pels jihadistes d'Al-Shabab. Encara avui no en sabem res. Vam sortir de Cabo Delgado sense roba, sense diners, sense res, per poder arribar aquí a casa del meu oncle. Sí, jo tenia por,

molta por.»

La Sara és molt valenta explicant la seva història, perquè el trauma n'ha deixat molts sense paraules, amb greus problemes psicològics i mirant de refer la vida molt lluny de casa seva, empobrits i espantats. L'Església catòlica mira de sostenir-los amb nombrosos programes d'ajuda psicosocial i espiritual. Els nens i adolescents són una prioritat perquè es calcula que el 50% dels desplaçats no superen els 18 anys.

La fundació pontifícia Ajuda a l'Església Necessitada (ACN) dona suport a la diòcesi de Nacala en aquesta atenció als desplaçats, perquè sense ajuda exterior seria impossible. La germana Olga Agostinho és una de les responsables d'impartir un taller de costura per a joves com la Sara: «Al principi volíem que les nenes se sentissin acollides. Així que quan vam començar a ensenyar-los a brodar, els preguntàvem sobre què volien ser de grans, què els havia passat quan van haver de fugir. I elles, a poc a poc, ens anaven explicant coses de les persones

que havien perdut. De vegades era un moment difícil, però també sentien alleujament per poder compartir-ho, volíem que sentissin que no estan soles.»

La majoria d'aquestes noies són musulmanes, de ben jovenetes ja porten el vel islàmic, un signe de la forta identitat d'aquesta regió de Moçambic. Totes, però, diuen que estimen molt la germana Olga i la consideren com una mare. La religiosa demana que continuï l'ajuda. Assegura que les pregàries són molt importants perquè aviat hi hagi pau a Cabo Delgado i perquè religioses, sacerdots i laics compromesos, com ella, puguin continuar servint els més necessitats. Però també necessiten ajuda econòmica, que es pot enviar a través d'ACN i la seva campanya de Nadal *Que hi hagi lloc al teu hostal*. Més informació: www.ayudaalaiglesianecesitada.org. Esperem que la Sara i la seva família puguin trobar aviat les seves germanes segrestades, i que l'Església a Moçambic continuï al costat dels més pobres.

ACN

Es calcula que el 50% dels desplaçats no superen els 18 anys.

PASTORAL AMB JOVES

Jove de Solsona, aixeca't i sigues testimoni

**JOVES DE SOLSONA
I MIKE VENTURA**

Delegació de Joventut de Solsona

Déu és real. És real i es fa present. Havent fet experiència d'això i amb l'alegria profunda de saber-nos estimats, acabàvem el recés d'Efatà Solsona. Gairebé una trentena de caminants i una quarantena de servidors van poder experimentar l'amor de Déu concret i palpable en un cap de setmana de recés testimonial i vivencial.

Una jove participant va escriure: «Davant de tota la incertesa i inestabilitat puc parlar amb tranquil·litat i seguretat d'una experiència personal: Déu m'estima. La meua vida és estimada, ha estat estimada i abraçada pel Senyor i no deixarà d'estar-ho. Sense haver viscut una gran conversió, aquest cap de setmana han estat uns dies per llançar-me a confiar en Déu. De deixar-me cuidar per tots els servidors; estic profundament impactada per la seva estima i entrega incondicional... L'amor de Déu, del que tant havia sentit a parlar, es va fer visible en uns rostres i noms concrets.»

Efatà dona plenitud a la vida ordinària de qualsevol jove cristià que vulgui fer un pas més en la seva relació personal amb Jesús. Altrament, va dir: «Vaig

sortir de Solsona amb les mateixes limitacions personals, dificultats familiars, responsabilitats laborals i acadèmiques, incerteses davant el futur... Però tot això estava il·luminat per la confiança en Déu que omplia de sentit tota activitat, relació, decisió. La conclusió forta i definitiva que Ell és present donava empenta a qualsevol cosa a fer i des d'aleshores la meua mirada davant les coses de cada dia apuntava al Cel.»

El cordel jove no es queda satisfet amb viure una vida superficial; necessita motius forts i contundents que posin en joc la pròpia vida. Els joves no ens acontentem amb sobreviure, estem cansats que ens parlin d'amors que no omplen, de festes que no ens fan feliços, de relacions superficials i destructives que no apuntin a l'eternitat i que es quedin en el plaer i l'ús. Els joves necessitem saber i sentir que som estimats, un amor incondicional per sobre de les nostres capacitats, dons i virtuts: necessitem algú que ens digui: «Ets tan preciós per a mi, tan valuós i estimat, que donaria altres homes en comptes teu, altres pobles, a canvi de la teua vida» (Is 43,4).

La grandesa de la proposta del cristià és la llibertat. La imatge del Senyor picant a la porta sense pany a l'exterior, il·lustrada pel pintor W. H. Hunt, *The light of the world*, resumeix el que vam viure: conscienciar-nos que és el Senyor qui truca i que podem obrir el cor. «Mira, soc a la porta i truco. Si algú escolta la meua veu i obre la porta, entraré a casa seva i soparé amb ell, i ell amb mi» (Ap 3,20). Jesús es fa captaire del nostre amor. I nosaltres ens podem convertir en captaires del Cel si li obrim les portes del cor. L'elecció més lliure de la nostra vida és regalar la nostra llibertat a Déu perquè ens dona la gana. No hi ha ningú més lliure que aquell que s'entrega per amor. Moltes vegades caminem per la vida amb un cor que no veu i que no sent, i Efatà ens ha fet obrir-nos a aquesta realitat: una realitat que de vegades pot ser sensible i altres vegades no.

Ambientació en el recés Efatà de Solsona.

Mira l'estrella, invoca Maria!

MN. JOSEP M. TURULL
Rector de la Sagrada Família

El 8 de desembre, tots vam quedar emocionats i entusiasmats amb la benedicció de la torre de la Mare de Déu de la Sagrada Família i l'encesa de l'estrella que la culmina. Aquesta torre és un regal més d'aquest do de Déu que Gaudí ens ha fet amb la seva obra al bell mig de la ciutat de Barcelona, que té una dimensió totalment universal.

La torre de la Mare de Déu, que ha de ser la segona més alta del temple, ens parla tota ella de la Verge Maria i de la seva relació amb nosaltres i també de la nostra amb ella.

Sota el vostre mantell ens emparem

La torre està cosida de dalt a baix d'arestons blaus que ens recorden el mantell de la Mare de Déu, sota el qual ens sentim emparats, com el fill que s'abriga a les faldilles de la seva mare. Fa visible així aquesta pregària mariana tan entranyable: «Sota el vostre mantell ens emparem, santa Mare de Déu. Escolteu les nostres pregàries en tota necessitat i empareu-nos sempre dels perills, Verge gloriosa i beneïda.»

Igualment en la cripta de la Sagrada Família, que queda just sota la torre, la volta central recorda un paraigua que ens protegeix com el mantell de la Verge. I allí homs'hi sent recollit i protegit, «com un nen a la falda de la mare» (Salm 131).

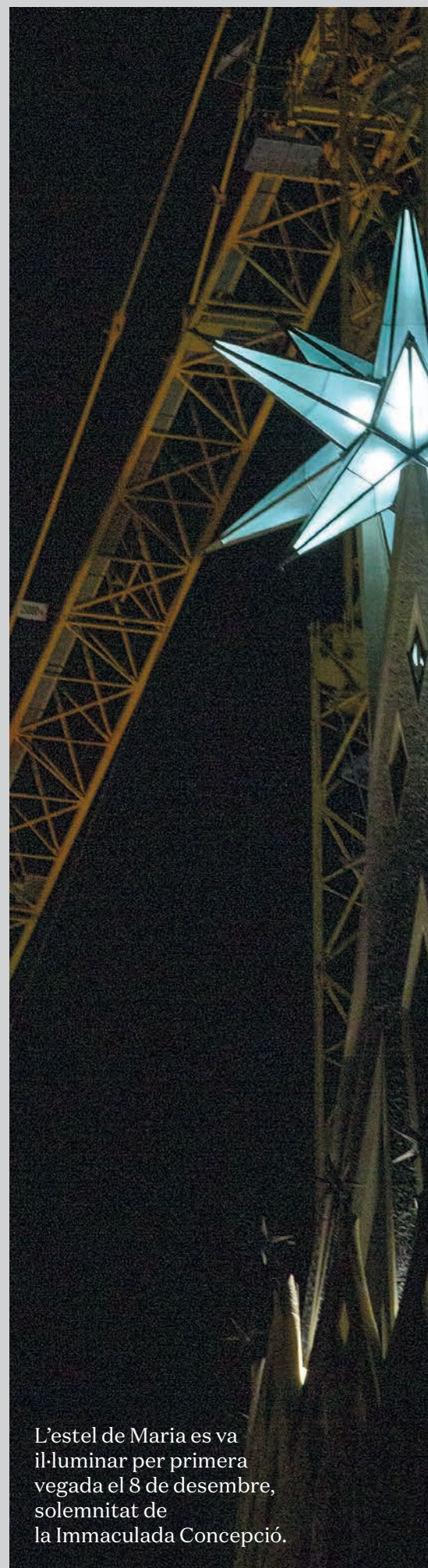
En aquest moment històric que estem vivint, en el qual tanta gent s'ha sentit i se sent ben desemparrada, la torre de la Mare de Déu de la Sagrada Família els convida a buscar empara en aquella que sempre l'ofereix, a trobar en Maria el consol dels afligits.

Maria, estrella del matí

Una de les invocacions de les lletanies del rosari ha inspirat la culminació de la torre de la Mare de Déu: estrella del matí.

És aquella estrella que apareix just abans que aparegui el sol a l'horitzó. I Maria és aquesta estrella que, ja des de la seva Concepció Immaculada, apareix en el firmament de la fe, just abans que ens arribi el «sol que ve del cel per il·luminar els qui viuen a la fosca, a les ombres de la mort, i guiar els nostres passos per camins de pau» (Lluc 1,78-79), Jesucrist el nostre salvador.

La torre ens parla tota ella de la Verge Maria i de la seva relació amb nosaltres i també de la nostra amb ella

L'estel de Maria es va il·luminar per primera vegada el 8 de desembre, solemnitat de la Immaculada Concepció.

Gaudí va voler que, a la clau de volta central de la cripta de la Sagrada Família, que es troba just sota l'estrella que acabem d'estrenar, s'hi representés l'escena del Anunciació de l'àngel a Maria, en la qual ella apareix inclinada per mostrar la seva disposició a fer la voluntat del Pare que l'àngel li anunciava. És aquesta docilitat, que anticipa la de Jesucrist a l'hora d'oferir-se ell mateix (Lluc 22,42), la que fa d'ella l'estrella lluminosa de la humanitat. Ella ens indica que la docilitat a la voluntat del Pare és la font de lluminositat de cadascú enmig de la foscor que el pecat i el mal escampen en el nostre món.

Maria, estrella del mar

A la muntanya del Carmel, a Terra Santa, hi ha un monestir dedicat a la Mare de Déu que, estant dalt d'un cim que baixa de forma molt vertical sobre el mar (quasi com la muntanya de Montjuïc), amb la seva llum, feia de far per als navegants. I per això l'advocació de la Mare de Déu de la muntanya del Carmel, que ha portat a l'advocació del Carme, ha esdevingut la patrona dels navegants i tota la gent del mar, invocada com estrella del mar, que té per escut una muntanya coronada per una creu envoltada per tres estrelles.

Enmig de la navegació de les nostres vides, sovint ens trobem com els mariners en plena nit, sense saber cap on avançar i sense punts de referència que ens ajudin a trobar el camí. En aquests moments de foscor de la vida, és quan més val la pena que ens encomanem a la Mare de Déu, perquè també ens guïi en la navegació de la nostra vida, com ara també acompanyarà els navegants que arribin a Barcelona i tots els ciutadans que hi viuen, que des de tot arreu podran contemplar la llum de la torre de la Mare de Déu.

Maria, estrella de l'evangelització

El papa sant Pau VI, al final de la seva exhortació apostòlica *Evangelii nuntiandi* sobre l'evangelització en el nostre temps i el nostre món, signada el 8 de desembre de 1975 coincidint amb el X aniversari de la clausura del Concili Vaticà II, ens parla de Maria com l'estrella de l'evangelització. Ens diu: «Al matí de Pentecosta, Ella va presidir amb la seva pregària el començament de l'evangelització sota l'influx de l'Esperit Sant. Que ella sigui l'estrella de l'evangelització sempre renovada que l'Església, dòcil al manament del

Senyor, ha de promoure i realitzar sobretot en aquests temps difícils i plens d'esperança» (número 82).

Aquest nou estel que brilla a Barcelona i que farà que Barcelona brilli encara amb més força, és un estel que ens convida a buscar la font de la seva llum, que es troba en Aquell que ens ha portat l'Evangeli. I aquest estel que s'ha il·luminat per primer cop en aquest temps d'Advent en què ens trobem, que és temps d'esperança, ha vingut a mostrar-nos en qui podem posar tota la nostra esperança sense veure-la mai defraudada.

El mateix papa Francesc, en el videomissatge que ens va regalar en la mateixa celebració de la benedicció de la torre, ens deia: «Maria és "l'estrella de la nova evangelització". Per això, elevant els nostres ulls a l'estrella que corona la torre, els convido a contemplar la nostra Mare, "perquè cada vegada que mirem Maria tornem a creure com en són, de revolucionaris, la tendresa i l'afecte" (exhortació apostòlica *Evangelii gaudium* 288)». Cada vegada, doncs, que mirem aquesta estrella, sentim la tendresa i l'afecte maternal de Maria per tal que, personalment i comunitàriament com a Església, donem testimoni de tendresa i afecte al nostre voltant, que n'està tan necessitat.

La gentada que es va aplegar el 8 de desembre entorn de la Sagrada Família per veure l'encesa de la torre de la Mare de Déu, posa de manifest l'atracció de la Sagrada Família de Gaudí. Un magnetisme que ell va posar al servei de l'evangelització i que ens ofereix com un instrument privilegiat per aquesta tasca en el moment present i futur.

Mira l'estrella; invoca Maria!

El cardenal Omella, en la celebració de la benedicció de la torre de la Mare de Déu, va fer referència a la bonica pregària de sant Bernat de Claravall, en la qual es repeteix una vegada i una altra: «Mira l'estrella, invoca Maria.» Mn. Cinto Verdager la va traduir poèticament, i en una estrofa diu: «Si d'enfonsar-se ta nau perill en les tempestes d'aquesta vida, Maria és l'Iris que els núvols lliga; Mira l'Estrella, invoca a Maria.»

A això ens convidava el cardenal, i val la pena recollir la seva invitació per tal que, invocant Maria quan veiem l'estrella de la seva torre a la Sagrada Família, trobem el camí de navegació per avançar en la nostra vida, en el nostre món, en el nostre temps.

No ens cansem mai de mirar l'estrella! No deixem mai d'invocar Maria!

 Barcelona

La Sagrada Família acull una pregària amb monjos de la comunitat ecumènica

Barcelona porta Taizé al cor

EDUARD BRUFAU
Barcelona

Amb la finalització de la torre de la Mare de Déu, coronada per un gran estel·luminós, la basílica de la Sagrada Família de Barcelona ha tornat a ser el centre de totes les mirades. Després de la missa d'acció de gràcies el dia de la Immaculada, la tarda del diumenge 12 va tenir lloc un dels actes d'aquesta celebració inaugural: una pregària multitudinària amb la comunitat de Taizé. Una desena de monjos, amb el prior, el Gmà. Alois Löser, al capdavant, van congregar unes dues mil persones, sobretot famílies, joves i infants.

Organitzada per la mateixa comunitat ecumènica francesa i per la Delegació de Joventut de l'arquebisbat de Barcelona, la pregària va comptar amb la presència de l'arquebisbe barceloní, el cardenal Joan Josep Omella, els bisbes auxiliars Sergi Gordo i Xavier Vilanova, l'abat de Montserrat,

P. Manel Gasch, l'abadessa de Sant Benet de Montserrat, Maria del Mar Albajar, i l'abadessa de Sant Pere de les Puel·les, Esperança Atarés. L'arquebisbe de Barcelona va convidar tots els assistents a ser uns cristians contemplatius enmig d'un món ple de soroll.

Una mirada d'esperança

Per la seva banda, el Gmà. Alois va recordar la calidesa i generositat que la ciutat sempre ha demostrat amb les tres trobades internacionals de joves que ha acollit, la darrer l'any 2000. Referint-se a l'estel de la torre de la Mare de Déu, el prior de Taizé va indicar que «als catalans diria que us agrada mirar el firmament, mirar les estrelles com les que es veuen des de la muntanya (...). Vosaltres teniu aquella que "il·lumina la catalana terra", qui és "estrella d'orient", tal com canta el *Vírolai*. Els estels ens fan aixecar els ulls, com també ho fan les pedres de Gaudí, per sortir de nosaltres mateixos i veure-hi més enllà. Les estrelles ens fan tornar a l'esperit d'infància, ens fan alçar la mirada per tal de viure aquí baix com a germanes i germans en comunió amb tothom i amb tot».

Com és habitual en totes les trobades de Taizé, la lectura de l'evangeli, les pregàries cantades amb les melodies pròpies de la comunitat i finalment l'adoració de la creu van centrar l'acte. Des de l'interior de l'extraordinària arquitectura d'Antoni Gaudí els cants s'alçaven fins a les voltes, i des de l'estel de la Mare de Déu semblaven projectar-se arreu del món. Aquest món trasbalsat necessita cristians que preguin, que siguin llum en la fosca, que assenyalin aquest petit Infant que, contra tot pronòstic, és l'únic que ens portarà la salvació.

ALOIS LÖSER
«Els estels ens fan aixecar els ulls per viure aquí baix com a germanes i germans en comunió»

Agustí Codinach

Els joves i infants van poder pregar al costat dels monjos de Taizé.

Barcelona

Inaugurada l'escultura «Tots som torres d'una mateixa humanitat»

El do de la creativitat

MAC
Barcelona

«Una obra d'art única i excepcional per l'amor immens que els seus autors han abocat en cadascuna de les pedres que la integren. Persones amb diversitats funcionals i gent gran han posat molta il·lusió en el seu procés creatiu.» Són paraules de Mons. Sergi Gordo, bisbe auxiliar de Barcelona, que va presidir la inauguració de l'escultura col·laborativa «Tots som torres d'una mateixa humanitat», que estarà exposada els propers sis mesos a l'atri de la Passió de la basílica de la Sagrada Família.

Es tracta d'una imatge cilíndrica de tres metres d'alçada amb un cortinatge format per 2.400 pedres de pissarra pintades en tota una gamma de tons blavosos. En la decoració d'aquestes

pedres hi han participat voluntàriament vint tallers ocupacionals i vint residències de gent gran. Aquest projecte ha estat impulsat per l'Associació Artenea, Apropa Cultura i l'Ajuntament de Barcelona, amb el suport del Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de Barcelona.

«El Senyor ens ha atorgat nombrosos dons i una bona mostra la tenim en aquesta magnífica obra. Els seus artífexs en són, sens dubte, els autèntics protagonistes. Ells ens han transmès el que movia Antoni Gaudí i la seva connexió amb la natura. La Sagrada Família ens recorda que hem de ser capaços de viure en plenitud. La Mare de Déu vetlla tothora pels seus fills i filles», va expressar el bisbe Sergi.

«Amb aquesta peça artística volem commemorar la finalització de la torre de la Mare de Déu de la basílica de la Sagrada Família. L'escultura mostra l'enorme capacitat creativa d'aquests col·lectius, tot donant rellevància a l'art com a eina guaridora i terapèutica de gran valor», va explicar Susana Gómez, presidenta de l'Associació Artenea.

Ferran Sanz, usuari d'un dels tallers ocupacionals que han participat en l'elaboració de l'obra, va reconèixer que «hi hem treballat molt i plegats» i que «ha estat una experiència increïble». A través de la tasca realitzada, amb la inestimable supervisió dels professionals, «hem volgut oferir —va posar en relleu en Ferran— un missatge poderós de força, ànim i esperança a tothom».

Per la seva banda, Alba Lafuerza, que també és usuària d'un d'aquests tallers, va manifestar que «a l'escultura hem plasmat els nostres desitjos i inquietuds». Així mateix, va dir que «el color blau de les pedres que hem pintat evoca el mantell de la Mare de Déu». Moltes de les pedres s'han il·lustrat amb creus, estels, cors, flors, animals... «Quan totes s'ajunten, es crea la màgia i tot cobra sentit», va comentar l'Alba.

L'acte va comptar amb la presència, entre altres autoritats, de Mn. Josep Maria Turull, rector de la basílica de la Sagrada Família; Yvonne Griley, directora general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya, i Jordi Faulí, arquitecte director de la Sagrada Família. Van ser premiades diverses entitats que han col·laborat activament en l'organització d'aquest projecte.

Agustí Codinach

Bon i Sant Nadal

XAVIER MORETÓ

Consiliari de Vida Creixent
de Barcelona

Ja és Nadal. Celebrem aquest gran misteri de la nostra fe: Jesús ve a nosaltres. Ell és «Déu amb nosaltres». I no només celebrem que Ell va venir en un moment determinat de la història —que també— sinó que ve a nosaltres cada dia. Els cristians ens hauríem de preguntar sovint: on és Ell? On ets, Jesús, en la meua vida? El món també s'ho pregunta, sovint des d'una certa distància. On és el vostre Déu?, sembla que ens digui. Nosaltres, creients, hauríem de saber donar-los una resposta. Ell és present enmig nostre, en les nostres relacions, en les persones que ens trobem, en les situacions que vivim, en la vida. Però per fer-ho ens cal una visió de fe. Sant Tomàs d'Aquino parlava dels «ulls de la fe». Com tenim la nostra visió de fe?

Nadal és un temps entranyable per a molta gent, encara que molts no saben ben bé per què. Es multipliquen les mostres de solidaritat, d'esperança, d'alegria. Enmig d'un temps d'un cert desencís —i més ara que sembla que torna la preocupació per aquesta pandèmia, especialment entre els més grans—, és el moment de dir: «No tinguem por. Déu és amb nosaltres.» Siguem llum enmig del nostre món. No caiguem en el desencís i la resignació. No és cristià...

Bon i Sant Nadal, gent de Vida Creixent. Visquem intensament la

llum del Nadal i comuniquem-la arreu. Ens fa molta falta.

Un camí nou i viu

PERE CANALETA ARGEMÍ

President interdiocesà

Durant molts segles, a les comunitats cristianes s'ha proposat la fe com a deure o obligació. En la consciència de no pocs cristians, practicants o allunyats, persisteix encara la idea simplista i falsa que ser cristià és acceptar un sistema religiós que l'Església catòlica imposa sense respectar l'autonomia pròpia de l'ésser humà. Tanmateix, en els inicis del cristianisme, els evangelitzadors no proposen un sistema religiós, sinó que conviden a seguir un camí atrets per la persona i el missatge de Jesús. Segons Lluc, la seva tasca no és exposar una religió, sinó ensenyar el «Camí del Senyor».

Aquest és precisament l'objectiu de Vida Creixent: tornar a Galilea. Experimentar que, gràcies als relats evangèlics, la presència invisible i silenciosa del Ressuscitat pren trets humans i veu concreta que ens crida també avui a seguir-lo en la nostra vida de cada dia.

Que tingueu un Bon Nadal i un feliç Any Nou.

Enmig d'un temps de desencís, és el moment de dir: «No tinguem por. Déu és amb nosaltres.»

AQUEST NADAL, CADA PORTAL É'S IMPORTANT.

En aquest portal no hi ha cap mula ni cap bou, però hi ha famílies que no arriben a final de mes.

★
Construïm una societat millor.

Fes un donatiu a www.caritascatalunya.cat

ES69 2100 5000 5802 0008 9517 / CODI BIZUM: 38031

Càritas
Catalunya

SABER ESCOLTAR

Els sagraments

Bruno Forte ha escrit: «Ser cristians significa creure en el Déu de Jesucrist i tractar de viure l'esperança i la caritat que el seu amor ofereix al nostre cor inquiet.» No oblidem la grandesa de l'Encarnació del Fill de Déu. La cosa és senzilla i gran: el Fill del Pare s'ha encarnat i dona, a qui l'acull, la nova vida de l'Esperit. Els teòlegs afirmen que Crist és el «sagrament de Déu». Déu que ens estima ha volgut encarnar-se entre nosaltres: això ha succeït a favor de tota la humanitat i de tots els temps.

També afirmen que l'Església és «el sagrament de Crist», el gran lloc de trobada amb Ell. Què fa l'Església? Celebrar i viure l'encontre entre el Ressuscitat i els homes. I això per paraules i gestos d'obediència a la voluntat del Senyor: «Els sagraments.»

Així, doncs, els sagraments són una forta trobada amb Déu en l'Església que, a la vegada, és Cos de Crist i temple de l'Esperit Sant. Els sagraments són d'una importància molt gran. Segur que vivim els sagraments com una gran trobada amb Déu.

Si repassem els set sagraments ens adonem que són do en els diversos moments de la vida i, a la vegada, unió amb la seva Església i també força per al seguiment de Jesús.

Hi ha un concepte que no podem oblidar: la «gràcia» de Déu. Potser és un concepte poc emprat, però és la manera més clara de definir l'efecte dels sagraments i l'absència del pecat en nosaltres. Els catequistes, actualment, parlen

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

de l'itinerari sacramental. Aquesta seria la resposta que els cristians tenen: delicada cura de la relació amb Déu, que empeny la vida cristiana. Ens adonem que els elements sacramentals, manats per Crist, són de la vida de cada dia: l'aigua, el pa i el vi, l'oli, el si dels contraents... No us sembla que els sagraments tenen una grandiositat especial perquè se celebren en nom de Crist, que els instituí? I com és que simples elements materials, acompanyats dels gestos i les oracions de l'Església, manats pel Senyor, són la font de la nostra salvació?

Els sagraments són una forta trobada amb Déu en l'Església

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Sí, lliure i feliç, celebrat austera-ment.

Els del primer món sovint observem que els migrants deixen la llum encesa o llencen coses aprofitables. Els que vam viure etapes de gana aquí, sabem què és l'austeritat. La pobresa és un mal, l'austeritat, una virtut.

Al Nadal se li ha afegit un embolcall superflu, no sempre adient. Una cosa és la tradició ancestral i, l'altra, costums burgesos hodierns, que desmereixen el contingut cristià.

Generalment, els que es troben familiarment no són famílies realment. La freqüència dels divorcis ha donat lloc a aquesta trista realitat.

Els que ens considerem cristians de fe i costums hem de corregir

A PROPÒSIT DE...

Nadal lliure

molts comportaments per gaudir plenament del misteri salvador que ens arriba de Betlem.

Ofereixo unes idees que poden ser útils per als que vulguin sentir-se simbòlicament units a l'esdeveniment. Us confesso que, més d'una vegada, ho he organitzat i ha estat acceptat amb alegria i emoció.

(Aquest canvi és més difícil que el que hi ha hagut del hieratisme bondadós de Pius XII a la genialitat bonhomiosa de Francesc. I s'ha aconseguit.)

Els pobles mediterranis gaudien menjant productes selectes del rebost. Els components fonamentals eren la mel i els fruits secs. (València, torró d'ametlles; Catalunya,

d'avellanes i sucre cremat; l'Aragó, crocant; França, *pain d'épices*; Itàlia, *panettone* i *pandoro*; Alemanya, massapà.)

«El prestigiós xef Josep de Nazaret, de la tribu de Leví i fill de David, us suggereix el menú que va agradar el primer Nadal de l'any u, sense saber que era l'any u, ni que s'anomenaria Nadal.

Els que la Nit de Nadal vingueu a la nostra església, o a casa nostra, esteu convidats a tastar les menges que, sens dubte, van assaborir els membres de la Santa Família.

—Pa d'ordi, enforat a casa / olives / blat torrat

—Dàtils / formatge d'ovella

—Postres: quallada / figues, mel i massapà

El menú inclou vi de la terra, calent i aromatitzat (bíblic) / suc de magrana i panses.»

La pobresa és un mal, l'austeritat, una virtut

SIGNES D'AVUI

Innocents entre barrots

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

John Grisham, escriptor de fama internacional, dedica la seva novel·la *Los guardianes*, publicada l'any passat, a James McCloskey «l'Exonerador». Aquest capellà va conèixer un pres que insistia que era innocent. Va treballar el seu cas i va aconseguir demostrar la seva innocència. Durant gairebé quaranta anys ha recorregut el país per resoldre situacions similars. Fins ara, seixanta-tres homes i dones deuen la seva llibertat a en Jim i el seu equip, Centurion Ministries. La novel·la es basa en un fet real, relacionat amb un pres de Texas, anomenat Joe Bryan. Un cas ha de ser versemblant, la injustícia flagrant, la recopilació de proves àrdua i l'objectiu final imprevisible. Joe Bryan va estar trenta anys a la presó, condemnat injustament per assassinar

la seva dona. La investigació va ser un nyap des del principi. Com totes les novel·les de Grisham, el relat és apassionant. La lectura genera indignació i impotència. Quantes persones són a la presó que no hi haurien de ser? Vides destrossades per irregularitats, acusacions falses, proves prefabricades, prevaricació, corrupció... Comportaments que també es donen en països anomenats democràtics. La premsa va divulgar recentment el cas de Kevin Strickland, que es va passar tancat 43 anys per un triple crim que no havia comès. El govern de Missouri es nega a compensar-lo, basat en

legislacions discutibles, «una de les condemnes per negligència més llargues en la història del país», segons escriu Francesc Peirón. Hi va entrar als 19 anys i ara en té 62.

TV3 va projectar el 5 de desembre dins de l'espai *30 minuts* un reportatge d'Evan Williams, titulat *Fugir de l'infern*. Després de cinc anys d'investigacions periodístiques, mostra el terror que existeix a Eritrea, sota la dictadura d'Isaias Afwerki. Presons plenes d'interns, molts d'ells sense haver estat jutjats. Una autèntica repressió política. Avui, a finals del 2021, a les presons hi continua havent persones innocents. El premi Memorial Cassià Just 2020 concedit a la FIACAT (Cristians contra la Tortura) és una petita escletxa d'esperança contra tanta injustícia.

Quantes persones hi ha a les presons que no hi haurien de ser?

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

FINESTRA A LA VIDA

La sinodalitat comença aquí...

Des que ens va arribar la crida del papa Francesc crec que els de la meua edat, els que vam viure plenament l'eufòria eclesial del Concili Vaticà II, gaudim molt quan sentim un llenguatge que ens recorda aquells altres temps d'esperança en el canvi necessari per viure una Església més evangèlica i comunitària.

I aquesta sinodalitat, o experiència concreta de viure una Església horitzontal més que «vertical», més laical que clerical, ha de començar a les petites comunitats de base. Haurien de viure les actituds de l'Evangeli a l'estil d'aquelles primeres comunitats cristianes domèstiques i properes, on tothom tingués dret a dir-hi la seva i a compartir el

seu goig i dolor.

Cada diumenge, tinc la sort de participar en una eucaristia d'una petita comunitat cristiana tan variada, com variada és la posició, la vida i la història personal dels que formem aquella comunitat i ens apleguem cada diumenge a viure l'Eucaristia, compartint el que som, el que creiem, el que vivim i el que gaudim o patim.

Un d'aquests últims diumenges vam viure una experiència de germanor que ens va deixar «tocats» a tots per l'Esperit que actuava d'una manera tan evident. Un dels nois que venen amb una situació personal de cerca i de penediment, pel seu passat recent en el món de les addiccions, es va sincerar en sentir una d'aquelles paràboles

de la misericòrdia que ens esperonen a tots. Amb llàgrimes, ens va manifestar la seva sensació de gran indignitat per merèixer viure el que deia l'Evangeli. La resposta col·lectiva de «no estàs lluny del Regne de Déu», les intervencions de molts germans amb la senzillesa que Jesús dona gràcies al Pare perquè revela als senzills el que amaga als poderosos, es va fer ben palesa.

Quan sortíem d'aquella eucaristia, vaig pensar: «Aquest sí que és un exemple de sinodalitat: una Església comunitària, laical, de tots, de pobres i rics, d'entesos i de senzills.»

La sinodalitat ha de començar a les petites comunitats de base

Viure millor amb menys: sis fites en aquest camí

*L'espiritualitat cristiana proposa una manera alternativa d'entendre la qualitat de vida, i encoratja un estil de vida profètic i contemplatiu, capaç de gaudir profundament sense obsessio-
nar-se pel consum.(...) Es tracta de la convicció que «menys és més».*

Laudato Si' n. 222

CARLES ARMENGOL

Pedagog i autor de «Canviar el consum per canviar la vida»
Fotos: Cathopic.com

L'estil de vida del *menys* és més no és tan sols una resposta a la crisi socioecològica que estem patint, sinó que és la possibilitat de viure millor: menys quantitat però més qualitat, menys velocitat però més intensitat i més profunditat. No es un camí de renúncia o de sacrifici, és una opció més frugal, d'harmonia amb els altres i amb la natura i de major llibertat. Podem fer-hi passes.

Desitjar la saviesa del menys és més

Per condicionats i aclaparats que estiguem sempre podem obrir esclotxes de llibertat per iniciar petits canvis. Trenquem rutines, guanyem distància respecte els estímuls, aturem les nostres respostes automàtiques, adonem-nos de la possibilitat de decidir que tenim en cada moment. El primer pas és voler-ho de debò. Desitjar-ho.

✓ El desig de canvi en la nostra manera de viure ha de créixer interiorment, connectat i alimentat per les motivacions profundes, per allò que dona sentit a la nostra vida. Ens cal reflexió i potser formació. Cerquem-la. Llegim.

✓ Els altres ens hi poden ajudar. Viure-ho isoladament és difícil. Impliquem-hi la comunitat, començant per la nostra família més propera.

✓ També cal confiar en Déu, a qui res li és impossible. Pot ser un motiu de pregària personal o comunitària.

Menys consum

Reduir les coses materials que ens rodegen i ens omplen la llar és clau per viure més. Les coses ocupen temps i espai, ens donen preocupacions i ens fan gastar diners i energia. Fa anys es parlava de les 3R (reduir, reutilitzar i reciclar). Avui ja són 6R. Afegim accions que poden allargar la vida útil de les coses: reparació, redistribució i remanufacturació.

✓ Reduïm en origen. És el més important. I estalviem en tota mena de béns i energies. Reutilitzar és una manera de reduir. Reciclar és el darrer recurs, quan ja no podem donar-hi cap utilitat.

✓ Donem nova vida a les coses: adobem allò que no funciona o té desperfectes, fem-les arribar a qui li pugui fer servei si ja no les necessitem, transformem-les... Sobretot no malbaratem aliments.

✓ Reduïm envasos i embolcalls i que són residus i deixalles... Comprem més a doll i no envasats. Utilitzem embolcalls i mitjans de transport que no siguin d'un sol ús: el carro, el cistell, la bossa del pa, envasos de casa...

✓ Desfem-nos de l'excés de co-

Fiore Bagatello

ses. Donem, intercanviem, venem o reciclem tot el sobrer. Revisem periòdicament les subscripcions a llistes publicitàries, publicacions... El que no suma, resta.

✓ Assolim l'ordre material al nostre entorn vital, escolar, laboral... Calaixos, armaris, trasters... Amb la reducció d'objectes serà més fàcil. L'ordre material ajuda a l'ordre mental i vital i estalvia temps i diners.

✓ Estalviem energia: aïllaments; productes de baix consum; cura en apagar llums i aparells no utilitzats; no malbaratar aigua; rentar menys sovint roba de llit, bany i altres; vigilar amb l'aigua de la dutxa, reduir cabals, etc.

Menys artifici, més natura

La natura i els seus ritmes ens acosten a la senzillesa i ens ensenya a viure millor amb menys. Només amb l'essencial. Tot allò que hi afegim d'artificial —arquitectura, medicina, tecnologia...— hauria

La natura i els seus ritmes ens acosten a la senzillesa i ens ensenya a viure millor amb menys.

Santiago Mejía LC

El papa Francesc ens convida a «Laudato Si» a canviar la manera de viure per salvar el món.

de tendir al mínim indispensable. Visquem on visquem, optem per una vida més *natural* i siguem més respectuosos de la natura.

✓ Caminem, passegem, anem a peu. Recuperem aquest plaer totalment al nostre abast, en què tot és beneficiós: fem exercici; gaudim; sintonitzem amb l'aire, la terra, la llum; no gastem; ens dona oportunitat de pensar i reflexionar...

✓ Visquem més a l'aire lliure. Passem-hi més estones. Gaudirem de més llum natural i dels beneficis del sol. Estalviarem energia i millorarem en salut. Adaptem-nos als ritmes naturals. Llevem-nos més d'hora i anem-nos-en a dormir abans.

✓ Deixem d'utilitzar vehicles de motor o reduïm-ne substancialment l'ús. Anem a peu o en bici. Si no hi ha més remei, desplaçem-nos en transports públics. Ens regalarà temps per llegir, meditar, pregar i, en molts casos, estalvi econòmic.

✓ Conreem aliments. Inten-tem-ho a ciutat. Els ritmes propis de la natura són una lliçó per als *malalts de velocitat*.

✓ Recuperem el gaudi pels productes de proximitat i de temporada. Conservació i transport encaixen els productes, consumeixen recursos energètics i n'empitjoren la qualitat.

✓ Conservem l'entorn natural i tractem amb cura tots els éssers vius: plantem arbres, apadrinem espais naturals...

✓ Tractem-nos amb cura i respecte entre nosaltres. Dediquem-nos paraules amables, somriguem sempre, escoltem sense ànsia, demanem permís, agraïm-ho tot. No ens mostrem agressius ni voraços.

Tenir temps!

Un potent obstacle mental que ens caldrà superar és allò de: «És que no tinc temps ni de pensar-hi.» Estem tan aviciats a parlar de la manca de temps que es fa difícil pensar que podem dominar-lo, que podem aturar el rellotge. Però sí, som amos del temps i no pas esclaus. Descobrim-ho!

✓ Comencem el dia pensant, meditant, contemplant o pregant. No comencem per *fer* desafortadament o amb presses. Si comencem

bé el dia, el temps ja fluirà o es multiplicarà.

✓ Revisem els horaris personals i no deixem d'incloure sempre temps per a un mateix i temps per a la revisió sobre com empren el temps i per adonar-nos de les coses supèrflues que ens posem com a obligació.

✓ Aturem-nos, o alentim el pas. Suspenguem el temps. Visquem moments prescindint totalment del rellotge. Reduïm la velocitat i posem més atenció en el que fem a cada moment.

✓ Regalem temps. Escoltem l'altre.

Més sobrietat, més llibertat

I encara podem guanyar més temps! La sobrietat viscuda voluntàriament i conscient és alliberadora, és més vida. Aturar el ritme, ocupar el temps lliure en activitats no consumistes, reduir el consum... ens ajuda a reduir necessitats econòmiques, obrint-nos a noves vies de canvi i transformació personal, però amb forta incidència social.

✓ Disminuïm les possessions o el seu desig. Valorem si realment necessitem en propietat determinat aparell, un cotxe, una segona residència... La propietat ocupa temps, estressa i no sempre és més econòmica que el lloguer o d'altres formes d'ús esporàdic.

✓ Prioritzem els béns col·lectius i valorem si ens cal disposar de quelcom o si seria suficient llogar-ho, disposar-ne temporalment o altres formes (biblioteques públiques, bugaderies públiques, vehicles de lloguer...).

✓ Redimensionem les necessitats d'espai. Potser hauran disminuït si ens desfem de tot l'innecessari. Menys espai és menys consum d'aigua i d'energia.

✓ Si les necessitats econòmiques baixen —o les podem fer baixar— intentem treballar menys temps de manera remunerada (reduint jornada, períodes sabàtics per cura de persones, períodes de formació, avançant la jubilació...). Guanyar temps és guanyar llibertat.

✓ Més temps són noves oportunitats: anar més a peu o amb bicicleta i reduir el cotxe; tenir més cura del nostre cos i de la nostra

salut (descans, exercici físic...) i evitar visites mèdiques i estalviar en farmàcia; també podem dedicar més temps a la compra d'aliments frescos i no elaborats, a cuinar o elaborar aliments i, per tant, a una alimentació més saludable, reduint costos tant pel que fa a l'aliment com a la salut.

✓ No mercantilitzem activitats que podem fer d'altra manera. Valorem si cal apuntar-se a un gimnàs, tenir entrenador personal, fer règims alimentaris estranys... Caminem, correm, fem feines de casa, fem la compra triant els millors llocs qualitat-preu encara que sigui lluny... Si no volem estar sols, fem aquestes coses en companyia (família, amics, veïns...).

✓ Donem als altres. Encara que tinguem poc. Sempre hi haurà qui en tingui més necessitat. Només es té el que es dona!

Silenci, espiritualitat i celebració per a ésser

El silenci és un hàbit clau per transformar el nostre estil de viure. Sense moments de silenci no són possibles ni l'atenció plena, ni la consciència, ni la lectura profitosa,

Paròquia Madridejos

ni la pràctica espiritual...

- ✓ Llegim, escoltem música... amb atenció plena, sense sorolls de fons.
- ✓ Prescindim dels aparells sorollosos (TV, ràdio, videojocs, xarxes...) o fem-ne dejunis. No contes-tem sempre d'immediat qualsevol estímul (telèfon, whatsapps...).
- ✓ Estiguem-nos sense fer res. Dediquem consci-entment algun moment a no fer res.
- ✓ Parem atenció a les coses belles. De la natura o de l'art. Dediquem temps a contemplar-les.
- ✓ Meditem, contemplem, preguem. Si no en sa-bem, hi ha moltes maneres de començar i molts llibres, grups i persones que ens hi poden ajudar.
- ✓ Abandonem-nos i confiem en Déu. No ens dei-xem dur per l'agitació interna ni per les tribulacions que ens venen de fora.
- ✓ Anem a missa amb temps. Trobem-nos amb la comunitat a la porta. Fem silenci i preparem-nos interiorment. Llegim o rellegim, abans o després, la Paraula de Déu. Visquem i admirem el misteri de l'Eucaristia.
- ✓ Protegim el descans dominical. El nostre i el dels del nostre entorn.
- ✓ Celebrem les festivitats familiars, religioses, ci-vils... Ordenen el nostre temps i fan comunitat. Fem-ho d'acord amb l'estil de vida que estem proposant: amb frugalitat, autenticitat i alegria.

Canviar els estils de vida isoladament és difícil, impliquem-hi la comunitat.

“Que ningú arribi mai a tu sense que al marxar, se senti **una mica millor i més feliç**”

Santa Teresa de Calcuta

El 2022 serà l'any de les oportunitats, projectes i reptes.

Volem afrontar aquest 2022 **amb tu.**

Can Pi, 17, 3^a (Carretera Antigua del Prat) – 08908 L'Hospitalet de Llobregat
902 010 977 | comercial@lUNET.es | www.lUNET.es

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Hi creiem, en la família?

Benvolguts i benvolgudes, avui, l'endemà de Nadal, tot i ser Sant Esteve —en coincidir en diumenge—, celebrem la festa de la família de Jesús. I ho celebrem en ple Any de la família promulgat pel papa Francesc. Permeteu-me'n doncs una petita reflexió.

Fins fa pocs anys, allò que s'anomenava «nucli familiar» era una institució gairebé inqüestionable. En qualsevol realitat social del planeta, aquella unió invisible formada per la descendència d'una mateixa cèl·lula procreadora era tinguda com a fonament relacional, garantia educativa i certificava la seguretat dels seus membres. La història de les religions ofereixen, gairebé de forma unànime, una defensa dels valors que emanen d'aquesta institució. El cristianisme, a través del model de la Sagrada Família de Natzaret, santifica la família i hi diposita, a més dels valors indicats, la llavor de la transmissió de la fe, l'acolliment de tots els seus membres i un model que serveix per a la resta de constructes socials. Esdevé, així, una unitat de vida i d'amor, fonamentada en una mare i un pare que vetllen, estimen i eduquen els seus fills. Però aquesta situació ha anat

variant en els últims decennis. La renúncia als trets bàsics de relació, educació i seguretat, i l'aparició de nous models de «nucli familiar», ha fet sorgir una mena de lluita ideològica per definir el concepte «família» i, encara més, s'ha arribat a plantejar si aquest concepte té, ara, raó de ser. I no sols s'ha qüestionat el seu valor, composició i rol, sinó que, posant-la en dubte, se l'ha atacat de forma cada cop més bel·ligerant. Així, a redós de la presumpta necessitat de millorar la vida familiar, s'ataquen les arrels familiars i s'imposa la mentalitat de veure en la família «tradicional» la font de tots els mals. Esgrmint l'existència de famílies desestructurades es culpa la institució i no es té en compte la responsabilitat individual, el component social, la dimissió educativa ni les polítiques que anorreen la institució.

¿No és un sense sentit carregar sobre les incomprensions familiars la presència de la drogoaddicció, o que si dues persones es van casar frívolament sense coratge per acceptar la seva parella i acaben fracassant, la culpa és de la naturalesa mateixa del matrimoni o, encara, que si un noi o una noia se senten

incompresos, la societat ofereixi com a recepta la recerca de la independència dels pares? Que hi ha matrimonis que fracassen? Doncs resollem el problema, encara que posem en risc l'estabilitat dels qui es mantenen fermes. Que la societat hauria de prestar una més gran comprensió i ajut a les dones que la pobresa o precarietat empeny a avortar? Doncs declarem l'avortament un dret. Que els pares confonen el respecte amb l'autoritarisme o l'abús de poder? Doncs tirem per la borda el respecte, l'obediència i l'esperit de sacrifici i desconfiem de l'amor.

Amb aquest panorama ens hem de plantejar: Hi creiem, en la família? En la defensa de la família ens hi juguem més que la nostra fe cristiana, ens hi juguem la supervivència de la civilització humana. No fa gaires anys, vaig sentir dir del bisbe de Regensburg aquesta afirmació: «Quan la família hagi caigut, vostès podran anar tancant les seves esglésies.» És una afirmació certament punyent i certa. Però jo encara hi afegiria: «Quan la família hagi caigut, vostès poden anar tancant el món.»

Ben vostre.

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

No oblidem les arrels, cuidem-les!

A l'hora de felicitar-nos el Nadal, sentim el goig de retrobar-nos en les arrels que ens donen la raó de fer festa. No és una inèrcia ni un toc d'emoció, és un esdeveniment que ha capgirat la història i l'ha reorientada per sempre. És Jesús, el seu naixement i unes circumstàncies que avui ens el fan viure i del que en feim memòria viva. Diuen unes dades històriques que en aquell moment el món sencer estava en pau i que això tenia a veure amb la vinguda del Messies anunciat i esperat. Les quatre setmanes que dura l'Advent n'estan plenes, d'aquest anunci i d'aquesta espera, reconvertida per la fe i la caritat en esperança.

Precisament d'això es tracta. L'esperança està a les arrels, com la fe i la caritat. Per aquest motiu, podem fer que neixin nous brots d'aquesta soca que és ferma per la vitalitat de les seves arrels. Felicitar-nos pel naixement de Jesús significa desitjar-nos ser feliços pel fonament que sosté la nostra existència i li dona una nova projecció de present i de futur. De present, perquè tot el que deim i feim sigui fet amb l'ardor, l'estil i la coherència amb què Jesús ha actuat i viscut; i de futur, perquè aquest, gràcies també a Jesús, ja està assegurat per sempre i el rebrem com a do. Nadal té aquestes arrels i ens convida a confiar, a pensar un present i un futur diferent del que solen ser, senzillament, costums i tradicions. Un arbre sense arrels sabem bé que no s'aguanta ni té vida.

Anar a les arrels d'aquesta festa entranyable del Nadal i felicitar-nos és anar a Jesús, trobar-lo, escoltar-lo, descobrir-lo, conèixer-lo, estimar-lo, predicar-lo, testimoniar-lo. Ser missio-

ner comporta també ser deixeble. Quan la nostra vida es deixa il·luminar per Ell es converteix en llum per als altres, som una nova estrella que l'assenyala i indica on és. Ens convertim, aleshores, en referents inequívocs de la seva presència salvadora. Vet aquí el moment en el qual la nostra vida rep la saba de les arrels que s'alimenten i beuen de tota la terra, plena de tantes bones llavors escampades arreu, entre elles la dignitat infinita que Déu ha sembrat en el cor humà. Per això, «els qui es comprometen en la defensa de la dignitat de les persones —diu el papa Francesc— poden trobar en la fe cristiana els arguments més profunds per aquest compromís» (LS' 65). En aquests moments hi ha molts fronts a atendre i posar remei. Fem-ho!

La felicitat que ens desitjam ha de trobar les arrels de la tendresa; del bon tracte; de l'alegria sincera; del consol lluminós; de l'amor solidari envers els qui viuen la soledat, el sofriment, l'atur, la violència, la malaltia i la pobresa; la felicitat que ens desitjam també ha de trobar les arrels de l'alegria de l'Evangeli que omple el cor i la vida sencera dels qui es troben amb Jesús; ha de trobar la pau que agermana persones i pobles, la justícia que esmicola murs i barreres, que fa que la cultura de la mort, de la mediocritat i de la indiferència donin pas a la cultura de la Vida, a la del retrobament amistós entre les persones, amb la natura i amb Déu. Jesús, amb el seu naixement, ha estat el qui ho ha fet possible i Maria, la seva mare, amb el seu «sí» generós i incondicional s'ha ofert en nom nostre a cooperar amb el disseny de Déu de salvar la humanitat des de les seves mateixes arrels. Agraïm-ho de tot cor! Sant i feliç Nadal!

COMENTARI DE LA PARAULA

Jesús, com a primogènit, es quedà en el Temple per aprendre a interpretar la Torà

GLÒRIA MONÉS

Els pares de Jesús «anaven cada any a Jerusalem amb motiu de la festa de Pasqua». El Còdex Beza precisa que es tractava de la festa dels Àzims (Ex 23,15). Quan el noi «complí dotze anys», inici de l'edat adulta, els seus pares que fins ara «el retenien», com puntualitza Beza, pujaren a Jerusalem per acomplir el que estava manat, però el noi Jesús tenia un altre projecte. En prendre consciència que, com a primogènit: «Tot mascle que obre la matriu serà consagrat al Senyor» (Lc 2,23), pertanyia al Senyor que havia alliberat el poble d'Israel, «el seu primogènit» (Ex 4,22), de l'esclavitud d'Egipte, i que a ell l'havia alliberat de la difamació de què hauria pogut ser objecte la seva família (Mt 1,19; Jn 8,41), pren la decisió de restar a Jerusalem i, en concret, al Temple per aprendre a llegir i interpretar la Torà. Lluc ho comenta servint-se d'un midraix: «Al cap de tres dies —que molt bé podrien ser tres anys— el trobaren assegut en el Temple enmig dels mestres tot escoltant-los i posant-los

qüestions», com un mestre més entre els mestres «asseguts» en les respectives càtedres. A partir d'aquí podem comprendre com és que Jesús conegués tan a fons l'Esclatadura i que amics i enemics l'anomenessin «rabbi», fins al punt d'assumir ell sovint amb plena consciència el nom de Jahvè, «Jo Soc». Lluc-Beza ha creat un sorprenent paral·lelisme amb l'escena dels deixebles d'Ullammaús remarcant en ambdues escenes que, com els pares de Jesús: «¡Mira com el teu pare i jo ansiejats i *entristits* et buscàvem!», també els seus deixebles «se'n tornaren *entristits* a Jerusalem» (24,33 D). La resposta que Jesús els dona val també avui per a nosaltres: «¿Per què em buscàveu? ¿No sabeu que de les coses del meu Pare cal que jo me n'ocupi?» L'impersonal «cal» indica que és dissigni diví. Lluc emmarca el primer volum amb la primera i l'última frases pronunciades per Jesús (vegeu 23,46: «Pare, a les teves mans diposito el meu esperit»).

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

JAUME SIDERA, cmf

Què en sabem, de la matança dels Innocents? (I)

Només en sabem allò que llegim a Mateu 2,13-23. En aquest capítol l'evangelista presenta en forma narrativa com Jesús és adorat pels pagans —els Mags— i és refusat pel seu poble. Explica molt breument la persecució d'Herodes que, enganyat pels Mags ordena l'extermini de la mainada de dos anys en avall. L'únic que se'n salva és el nen més cercat. Els seus pares han fugit rabents cap a Egipte. Mateu s'atura un moment per reflexionar. Esmenta les paraules d'Osees: *he fet venir d'Egipte el meu fill*. Així insinua que Jesús és el nou Moisès que abans d'ell s'havia salvat providencialment de la ira del faraó. Assumint com ell l'exili i la persecució, inicia un nou èxode que portarà el nou poble, cap a un nou i definitiu alliberament. Però no sols el seu poble Israel, sinó tots els pobles de la terra.

Mentre Josep amb el nen i sa mare fugen desert enllà, l'evangelista sent el plor de Raquel que plora desconsoladament els seus fills que ja no hi són. Esmenta el profeta Jeremies. Podríem sentir avui el plor de tantes mares desolades perquè no han pogut fer el dol per l'infant que esperaven i que no va arribar a bona fi. Pobra Raquel! Ja no hi són. De debò?

Mort Herodes, Josep pren el nen i sa mare i tornen a Judea però s'assabenta que Arquelau és pitjor que son pare. I pren una decisió prudent: es reclou en un racó de món anomenat Natzaret. Amb això l'evangelista respon a una pregunta: si Jesús va néixer a Betlem, com és que li diuen el Natzarè?

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Sagrada Família

Lectura primera

ISa 1,20-22.24-28

Samuel serà del Senyor tota la vida

Lectura del primer llibre de Samuel:

El Senyor es recordà d'Anna i va tenir un fill. Li posà el nom de Samuel, perquè era el fill que ella havia demanat al Senyor. Elcanà, el marit d'Anna, va pujar al santuari de Siló amb tota la família per oferir el sacrifici anual i complir la prometença. Anna no hi va anar. Va dir al seu marit: «Quan hauré desmamat el nen, ja l'hi portaré; el presentaré al Senyor, i que es quedi allà per sempre més.» Anna s'endugué Samuel a Siló amb un toro de tres anys, mig sac de farina i un odre de vi, i presentà el noi al temple del Senyor. Samuel encara era un nen. Després d'immolar el toro, presentaren el nen a Elí. Anna li digué: «Senyor meu, ho juro per la vostra vida: Jo soc aquella dona que un dia vaig pregar aquí mateix, davant vostre. Aquest noi és el que jo vaig demanar al Senyor, i ell me'l va concedir. Per això jo l'hi cedeixo: serà d'ell tota la vida.» Després es prosternaren allà mateix i adoraren el Senyor.

Salm responsorial

83

Que n'és, d'amable, el vostre temple, Senyor de l'univers. Tot jo sospiro i em deleixo pels atris del Senyor. Ple de goig, i amb tot el cor, aclamo el Déu que m'és vida.

R. Feliç el qui viu a casa vostra, Senyor.

Feliç el qui viu a casa vostra lloant-vos cada dia. Feliços els qui s'acullen als vostres murs: emprenen amb amor el camí. *R.*

Senyor de l'univers, escolteu la meva súplica, escolteu, Déu de Jacob. Déu nostre, mireu amb amor el vostre Ungit, fixeu-vos en el rei que ens protegeix. *R.*

Lectura segona

1Jn 3,1-2.21-24

Déu ens reconeix com a fills seus, i ho som

Lectura de la primera carta de sant Joan:

Estimats, mireu quina prova d'amor ens ha donat el Pare: Déu ens reconeix com a fills seus, i ho som. Per això el món no ens reconeix, com no l'ha reconegut a ell. Sí, estimats: ara ja som fills de Déu, però encara no s'ha manifestat com serem; sabem que quan es manifestarà serem semblants a ell, perquè el veurem tal com és. Estimats, si la consciència no ens acusa, podem acostar-nos a Déu amb tota confiança, i obtindrem el que li demanem, perquè complim el que ens mana i fem allò que és del seu grat. El seu manament és que creguem en el seu Fill Jesucrist i que ens estimem els uns als altres com ens ho té manat. Si complim els seus manaments, ell està en nosaltres i nosaltres en ell. I per l'Esperit que ens ha donat coneixem que ell està en nosaltres.

Al·leluia

Ac 16,14b

Obriu, Senyor, el nostre cor, perquè escoltem atentament les paraules del vostre Fill.

Evangelí

Lc 2,41-52

El pares de Jesús el trobaren al temple entre els mestres de la Llei

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc:

Els pares de Jesús anaven cada any a Jerusalem amb la peregrinació de Pasqua. Quan ell tenia dotze anys pujaren a celebrar les festes

com era costum, i passats els dies, quan tothom se'n tornava, el noi es quedà a Jerusalem sense que els seus pares se'n adonessin. Pensant que anava amb altres de la caravana, feren la primera jornada de camí. Al vespre el buscaren entre els parents i coneguts i no el trobaren. L'endemà se'n tornaren a Jerusalem a buscar-lo. El tercer dia el trobaren al temple, assegut entre els mestres de la Llei, escoltant-los i fent-los preguntes. Tots els qui el sentien estaven meravellats de la seva intel·ligència i de

les seves respostes. Els seus pares quedaren sorpresos de veure'l allà, i la seva mare li digué: «Fill, per què t'has portat així amb nosaltres? El teu pare i jo et buscàvem amb ànsia.» Ell els digué: «Per què em buscàveu? No sabíeu que jo només podia ser a casa del meu Pare?» Ells no compregueren aquesta resposta. Després baixà amb ells a Natzalet i vivia sota mateix a ells. La seva mare conservava tots aquests records en el seu cor. A mesura que Jesús creixia, avançava en enteniment i es guanyava el favor de Déu i dels homes.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAI I)

TEMPS DE NADAL

(SALTERI: SETMANA 1)

Desembre

26. DIUMENGE

Sagrada Família, Blanc. Lectures: 1 Samuel 1,20-22.24-28 / Salm 83 / 1 Joan 3,1-2.21-24 / Lluc 2,41-52
SANTORAL: Dionís, p. i mr.; Zòsim, p.

27. DILLUNS

Sant Joan, apòstol i evangelista (F), Blanc. Lectures: 1 Joan 1,1-4 / Salm 96 / Joan 20,2-8
SANTORAL: Nicaret, vg.; Teodor, monjo

28. DIMARTS

Sants Innocents (F), Vermell. Lectures: 1 Joan 1,5-2,2 / Salm 123 / Mateu 2,13-18
SANTORAL: Abel; Dòmina, vg. i mr.

29. DIMECRES

Octava de Nadal, Blanc. Lectures: 1 Joan 2,3-11 / Salm 95 / Lluc 2,22-35
SANTORAL: David, rei; Tomàs Becket, b. i mr.; Tròfim, b.

30. DIJOUS

Octava de Nadal, Blanc. Lectures: 1 Joan 2,12-17 / Salm 95 / Lluc 2,36-40
SANTORAL: Anísia, mr.; Fèlix I, p. i mr.; Mansuet, mr.; Rainer, b.

31. DIVENDRES

Octava de Nadal, Blanc. Lectures: 1 Joan 2,18-21 / Salm 95 / Joan 1,1-18
SANTORAL: Coloma, vg. i mr.; Sabinià, b. i mr.; Silvestre I, p. i mr.

Any 2022

Gener

1. DISSABTE

Solemnitat de Santa Maria, Mare de Déu (S), Blanc. Lectures: Nombres 6,22-27 / Salm 66 / Gàlates 4,4-7 / Lluc 2,16-21
SANTORAL: Almaqui, mr.; Concor di, prev. i mr.; Eufrosina, vg.

El Sant 29 DESEMBRE

Rei David

L'home no triomfa pel propi mèrit o poder, sinó tan sols perquè Déu actua a través d'ell. Aquesta és una constant al llarg de tots els llibres de la Bíblia, i un dels personatges que més bé reflecteix en la seva vida aquest principi és el rei David (segle XI-X aC).

Sent encara un simple pastor adolescent, el més jove dels fills de Jessè, David va ser ungit pel profeta Samuel com a rei i salvador d'Israel. Durant la guerra contra els filisteus va derrotar el temible gegant Goliat amb la fona, senyal que Déu se serveix dels febles per derrotar la poderosa força del mal. A la cort de Saül va destacar com a músic i intèrpret de la lira, i la tradició li atribueix els 150 salms. Com a rei d'Israel va conquerir Jerusalem i en va fer la capital del regne, el qual es va expandir durant el seu regnat. Alhora, però, endut per la seva voluntat i no pels designis de Déu, va caure en l'assassinat i l'adulteri. Del seu llinatge mil anys després en naixerà Jesús, veritable Rei i salvador no només d'Israel sinó de tot el món.

La Sagrada Família: tots, totes, som fills de Déu

MERCÈ SOLÉ
(msoletey@gmail.com)

Esteve, el primer dels màrtirs, enguany cedeix el seu lloc a la festa de la Sagrada Família, que se celebra el diumenge entre Nadal i Cap d'Any. Quan no hi ha cap diumenge entremig se celebra el 30 de desembre.

De fet quan sento «Sagrada Família» em ve al cap una família nuclear, a l'estil d'un pessebre nadalenc, ben avinguda i amb vincles interns sòlids. No dec ser l'única a qui li passa, perquè hi ha qui aprofita aquesta festa per promoure un model de família tradicional que cada cop és menys habitual en el nostre entorn. Però si escoltem amb atenció les lectures, ens adonarem que la Festa en realitat no es refereix tant a la relació de Jesús amb Maria i Josep, com a la relació filial de Jesús i de tots nosaltres amb Déu Pare. Un Déu que tant el salm com la primera lectura i l'evangeli, situen en el temple i situen també enmig del nostre cor.

Per això, perquè Déu ocupa un lloc central a la seva vida, Anna, tinguda per estèril, ofereix a Déu Samuel, fill de la pregària que ardentment adreça al Senyor. I d'aquest oferiment en sortirà un profeta. I en surt també un càntic, que avui no llegim i que és clar pre-

cedent del Magnificat de Maria. Hi ha una clara analogia, doncs, entre Anna i Maria, dues dones que han concebut per l'amor de Déu.

El temple, doncs, el lloc de Déu, és lloc de felicitat, és lloc d'escolta i de lloança, és lloc de pregària sincera i de confiança, ens diu el salm. I, en el text de Lluc, és el lloc on Jesús pren consciència de la seva filiació. Allò que en els episodis del naixement expressen els àngels, els pastors i els mags, aquí ho expressa Jesús. I aquesta expressió genera estranyesa. D'una banda la institució del temple (els mestres de la Llei), com tota institució es remou i s'incomoda davant les qüestions que planteja Jesús. I d'altra banda, els pares —Maria— s'admiren i callen davant del Misteri. Després tot torna a la normalitat, l'infant fa d'infant, la vida de Natzaret continua.

Joan, en la seva carta, fa extensiva aquesta relació filial entre Déu i Jesús a tots nosaltres. Som fills de Déu, encara que el món no ho sàpiga reconèixer. I aquesta filiació porta a la confiança i a l'estimació. És aquest amor mutu el tret que ens identifica com a fills del Pare.

LLOGUERS – ALQUILERES – LOCATIONS – RENTS
ADMINISTRACIÓ DE FINQUES

DIPUTACIÓ 189
08011 - BARCELONA

www.alkilando.com
93 451 50 00

Una redacció diferent...

MARIA DEL CARME BIGORRA I
MARIA JOSEP SALVADÓ

«Nens, traieu l'agenda i apun-teu», va dir la Maria. Al fons de la classe algú va esbufegar i, en veu baixa, li va comentar a la seva com-panya: «Sant tornem-hi...» La Maria era baixeta, però l'oïda la tenia molt desenvolupada. Eren molts anys de fer de mestra, i ja sabem allò que di-uen: la veterania és un grau. «Però aquest any serà diferent, no us ho prengueu com uns deures, voldria que us ho miréssiu com una forma lúdica, tothom sap que vol dir lúdic, oi?», va continuar la Maria. «Sí, sí», es va sentir, i tots els caps li van fer la campana. «Penso que aquest curs ja sou prou grans per treballar en parella, així que escriureu el vos-tre nom en un paper i com que sou vint-i-quatre, vosaltres mateixos», va acabar.

La Maria va posar la mà dins de la bossa amb els papers i, un dar-rere l'altre, van anar sortint tots els noms. En faltaven dos: en Pol i la Valèria. Ella li va picar l'ullet, sabia que amb el Pol era fàcil d'enten-dre-s'hi. En Pol va aixecar la mà i

va preguntar allò que tota la classe no gosa-va preguntar: «Senyu, diferent de què?» La Maria es va asseure a la cadira i, mirant per damunt de les ulleres, va dir: «Una història diferent sobre el tió. I els guanyadors tin-dran un llibre cadas-cú.»

A la tarda, en sortir de l'escola, en Pol va a casa la Valèria i tots dos posen en comú allò que saben del tió. «No ens serveix de res tot això —diu la Valèria— perquè ha dit la Maria que ha de ser una redacció totalment diferent.» «Va, vinga —li respon en Pol— posem-nos a l'ordinador i comença a escriure.» I dit i fet.

«En un llogaret, ni prop ni lluny de la muntanya i del mar, hi vivia una família, tots penseu de llenya-taires, veritat? Doncs nooo. Treba-llaven de ferrovellers i, una vegada a la setmana, recorrien els pobles de la contrada. Quan arribaven a casa, el pare i la mare es dedicaven a distribuir tot allò que portaven a la furgoneta en munts per al reci-clatge. De vegades, els donaven trossos de troncs que quedaven d'una partida i no tenien sortida. D'un temps ençà, la seva vida havia empitjorat —tots sabem per què. La gent no sortia tant, i això feia que hagués minvat la seva economia. A la darrera sortida, van fer preu per buidar una casa que s'havia de tirar a terra per fer-ne una de nova. En els dos primers viatges buidaren el cobert de troncs de fusta i caixes; després van treure capçals de fer-ro, dues cuines econòmiques, tubs i més tubs, i un escalfador antic. Una vegada tot col·locat al seu lloc, l'escalfador va quedar abandonat en un racó.

«Era la nit de Nadal i plovia a bots i barrals, en Tonet, el fill petit, volia que portessin un tronc del munt per fer cagar el tió. Els pares van in-terpretar treure-l'hi del cap, però no hi havia manera; sabien que per molt que piquessin el tronc, no en sorti-ria res. En Tonet plorava i plorava, i el pare, posant-se un sac al cap, va sortir a la fosca i, a les palpentes, va agafar la primera cosa rodona que va trobar. «Això és un escalfa-dor» —va dir la mare. «Doncs avui farà de tió» —va respondre el pare. I, agafant el mànec de l'escombra, li va picar tant fort com va poder. Cinc, cinc, cinc... Coses rodones i grogues van començar a sortir de dintre. El matrimoni va fer uns ulls com taronges i el nen va plorar més fort. «No vull més ferros!!!» —va dir en Tonet—. I el pare li va preguntar, content com unes pasqües, doncs, què volies, fillot? I en Tonet va con-testar: «Vull tenir el meu gosset.»

Aquell Nadal, en Pol i la Valèria van llegir un llibre nou.

Sara Guerrero

Salvador Masdéu, gran pessebrista rescatat de l'oblit

JORDI MONTLLÓ

El Bou i la Mula, col·lectiu de recerca en pessebrisme, i el Museu Arxiu de Sant Andreu de Llavaneres organitzen l'exposició *Salvador Masdéu o l'enigma del fang*, un dels figuraires de pessebre més rellevants de la segona meitat del segle XIX i primera del XX. La mostra, que exhibeix més d'un centenar de peces d'aquest artista, la majoria d'elles inèdites, romandrà oberta fins al proper 30 de gener. També hi ha reproduccions fetes pel figuraire Toni Pruna, deixeble de Lluís Carratalà.

Catalunya ha estat bressol d'incomptables artesans del fang, molts dels quals han passat per l'adreçador de la història de forma completament anònima. Salvador Masdéu i Freixenet (Barcelona, 1859-1924) podria haver estat un d'aquests casos, un dels més sagnants, atesa la seva qualitat artística, la influència i el reconeixement que va tenir en el seu moment i l'abast de la seva obra.

No se sabia res de la seva vida, ni quina cara tenia, ni tan sols el seu segon cognom. A partir d'un estudi

exhaustiu de tres anys, hem fet troballes increïbles. Hem pogut determinar el seu segon cognom i trobar la seva ascendència fins a remuntar-nos a principis del segle XVIII i saber d'on provenia. També hem localitzat els seus descendents. Ells en conservaven alguna fotografia, però no sabien de qui es tractava.

L'extrema humilitat de Salvador Masdéu —ni tan sols signava les seves peces ni deixava que escrivissin el seu nom quan li feien una entrevista al diari— va contribuir a aquest desconeixement. D'ell només es coneixia el que havien publicat Joan Amades i Josep Maria Garrut.

La seva obra està plena de força, caràcter i dinamisme. Darrere de cada peça hi ha el treball acurat i meticulós d'un artista complet, d'un pessebrista amb ànima d'escultor i d'un escultor amb vocació de pessebrista. Gran part de la seva obra s'ha conservat i s'ha transmès de generació en generació gràcies als col·leccionistes.

L'exposició *Salvador Masdéu o l'enigma del fang*, que s'ha cuit a foc lent, és fruit d'una recerca realitzada per Antoni Dorda, Jordi Montlló i Laura Bosch, autors del catàleg, que pretén posar en valor l'art i l'ofici d'en Masdéu, donar-lo a conèixer i retre-li un merescut homenatge, de la millor manera que sabem fer els membres del col·lectiu El Bou i la Mula.

Cal, doncs, fer justícia i treure a la llum l'esplendor de l'artista complet, honorar-lo i posar nom i cognom a moltes de les nostres figures. Aquest és l'únic camí per assolir l'objectiu que tant les poques col·leccions públiques, com les privades, deixin de ser un cúmul de figures anònimes de terracota i passin a constituir una part important i ben documentada del patrimoni cultural català.

L'exposició es pot visitar al Museu Arxiu Municipal de Llavaneres, carretera de Sant Vicenç, 14 (Can Caralt), de Sant Andreu de Llavaneres. Més informació: <https://www.elbouilamula.cat/>

La qualitat artística de les peces de Salvador Masdéu és magnífica.

Postals des d'Andalusia

«Personatges» del Nadal

Francesc d'Assís va «inventar» els pessebres o naixements instal·lats a les nostres esglésies i a molts centres educatius i culturals que podem visitar aquests dies. El sant de la pobresa extrema i de la humilitat sonora ens va voler «apropar» el Misteri i visualitzar-lo a través dels principals «personatges» d'aquell primer Nadal, el que avui anomenem «primera vinguda» històrica de Jesús, que neix de Maria, en un portal de Betlem. Els cristians vivim, actualment, l'anomenada «vinguda intermèdia» de Crist, a través de la vida sacramental de la seva Església, que reparteix i comparteix el Pa de la Paraula de Déu i el Pa del seu Cos i de la seva Sang, a l'Eucaristia. I estem a l'espera de la «tercera vinguda» de Jesús, anunciada a l'Evangeli, envoltat de poder i glòria, al final dels temps. Tot això configura el «cristianisme». Al portal de Betlem, en un pessebre, Déu comença la seva aventura entre els homes. No el trobarem entre els poderosos, sinó entre els febles. No és present en la grandesa ni espectacularitat, sinó en allò pobre i petit. Anem a Betlem, tornem a les arrels de la nostra fe. Busquem Déu on s'ha encarnat.

I quan visitem els pessebres, deixem caure la nostra mirada sobre aquells «personatges» del primer Nadal: Cèsar August, amb el seu edicte d'empadronament; el poder que no s'assabenta del naixement del Messies; l'«hostaler» que tanca les portes a la Sagrada Família, Josep i Maria, en veure'ls tan pobres buscant hostal; els àngels, primers periodistes de la Història, anunciant els pastors, la Gran Notícia: «Us ha nascut un Salvador, el Messies, el Senyor»; els Reis Mags d'Orient, els primers «buscadors de Déu» interpretant el llenguatge de les estrelles. I nosaltres, la immensa caravana de pelegrins, buscant la felicitat en els «falsos pessebres» que ens «assenyalen» amb «mentides seductores», els falsos «àngels» d'aquesta hora!

ANTONIO GIL

Sacerdot i periodista

Poemes de Nadal

Nadal 2021

Quan reneix la claror de l'establia amb l'esclat del feliç infantament i davalla del cel la llum que ens guia, se'ns assuauja cor i el pensament.

Torxa encesa de flama adelerada ablaneix d'esperança el món enter, anhelós d'una pau tan desitjada, malmesa pel poder i pel diner.

Retornin les cançons i l'harmonia que el Covid ominós va deturar; les nades joioses, l'alegria que els nostres ascendents ens van llegar.

A l'ombra de la creu, el vostre signe, heu vingut per salvar la humanitat.

Entonem: «Oh Senyor, jo no en soc digne»,
agraïts i amb sincera humilitat.

LLEONARD DEL RIO CAMPMAJÓ
Igualada

Què és Nadal?...

«Què és Nadal?», em pregunto en el més profund del meu cor. I una dolça resposta hi sento, que em va dient a poc a poc:

«No és la molsa ni el suro, ni les figuretes de fang. no és l'estel que a dalt brilla, ni ho és la mula remugant.»

Nadal és quelcom que no es veu... Es viu en la intimitat del cor. És un crit joios del qui creu en la vinguda a la terra, del Salvador.

Nadal és donar i donar-se. Nadal és obrir-se al germà. Nadal és mirar amb esperança el món d'avui i del demà.

Ja no em pregunto què és Nadal, perquè ara prou que ho sé: «És fer el món més fraternal i viure estimant sempre més!»

Quan mirem, doncs, el dolç Infantó que a Betlem ens ha nascut, mirem primer dins el nostre cor, quanta gent hi ha cabut.

Avui, que és Nadal, fem-ne festa i demanem a Déu de tot cor: «Que mentre visquem a la terra siguem portadors del seu amor.»

MONTSERRAT LLOPART
Barcelona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Cartes

Celebració cristiana del Nadal

Aquests dies veiem els carrers i les places de les ciutats il·luminades amb llums de colors. Els aparadors de les botigues es tornen més suggeridors amb un ventall de productes ben innovadors i atractius que ens fan sortir de la monotonia de la vida quotidiana i de la pandèmia i que ens predisposen a viure una cosa més bona, que farà feliç molta gent, malgrat la tristor pels estimats amics que deixem enrere, víctimes del Covid-19, i els seus desconsolats familiars.

Per a molts, malauradament, és el Nadal temporal, el Nadal profà, atret per la loteria, farts de tiberis i cava, que comencen el dia 24, Nit de Nadal.

No passa el mateix per als que estan moguts per la fe. Són dies propicis perquè s'ajunti la família i disfrutar dels éssers estimats («Per Nadal, cada ovella al seu corral»). Per a alguns que pateixen, és més dur viure que en els altres dies.

Nadal és per atansar-se a la petita establia de Betlem i descobrir el misteri desbordant de Déu que es fa nen per amor. Ell ens té. No hi ha imatge millor per commoure l'home que la tendresa d'un nen. Per aquest motiu, Déu, coneixedor dels nostres sentiments, decideix fer-se nen.

L'autèntic Nadal és el que passa pel naixement del fill de Déu en els nostres sentiments. El Nadal que ens atansa als que pateixen. El Nadal que desperta, en cadascun de nosaltres, els millors sentiments de Crist: pau, amor i benestar per a tots els éssers humans sense excepcions.

Feliç Nadal del Senyor!

JOSEP VIDAL I BORRÀS
Lleida

Magnífica entrevista

Vull felicitar el setmanari *Catalunya Cristiana* per la publicació, en el número 2204 (19 de desembre), de la magnífica entrevista de la periodista Carme Munté al Dr. Jaume Padrós, president del Col·legi de Metges de Barcelona, molt amic meu.

Ha estat una satisfacció llegir-la i «entendre-la a fons». Ras i curt. El titular ja és tot un encert. Aquí rau la força potenciadora no tan sols dels metges, sinó de tota persona (inclosos els periodistes) que exerceixen la seva professió de cara «als altres», solidàriament i amb creativitat.

JOSEP M. BENÍTEZ
Sant Cugat del Vallès

Confiança en Déu

Cal pensar sempre en Déu, tenir-lo present tot el dia i comptar que el Senyor t'ajudarà.

Cal fer bon obrar, acompanyat de la pregària i el dejuni, com ens ensenya Nostre Senyor. Hem d'estar tranquils perquè Déu ens guarda i no permetrà res de mal que ens pugui perjudicar.

Hom s'ha de trobar acompanyat de Déu, que el porta de la mà i el protegeix. L'ajuda de Déu no ens faltirà mai.

JOSEP MARIA MARBÀ OLLER
Terrassa

Una pel·lícula genial!

Una bona notícia per al món de l'espectacle cinematogràfic. La pel·lícula *Tengamos la fiesta en paz*, de J. M. Cotelo, és, sens dubte, un bàlsam en aquesta societat on preval la violència, la traïció, la immoralitat, la infidelitat i un llarg etc., que no ajuden gens a l'optimisme.

És un al·legat als valors de la família, a l'esforç per conquerir l'harmonia familiar que tots necessitem. Té un argument real i unes actuacions plenes de naturalitat i frescor que conviden a la reflexió i als bons propòsits. Musical i molt alegre.

Felicitacions al director J. M. Cotelo i a tot el seu equip. Tot i que no és un fet nou perquè ja ens té acostumats al seu bon treball.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

VEREMUNDO
velón veremundo lo mejor del mundo

Distribuidor exclusivo para España de
veremundo@veremundo.com - **www.veremundo.com**

Partida Fanecaes, s/n. - Apdo. Correos 19 - 46860 ALBAIDA (Valencia) - Tel.: 962 900 971 - Fax: 962 901 362

El Museu de Montserrat exposa una vuitantena de les més de 6.000 instantànies preses per l'erudit benedictí al Pròxim Orient

La vocació fotogràfica del P. Bonaventura Ubach

EDUARD BRUFAU
Montserrat

De tots els museus d'art i arqueologia de Catalunya, el de Montserrat mereix una menció a part per la singularitat d'haver nascut i crescut a redós d'una comunitat monàstica. Aquesta institució museística no s'entén sense la personalitat del P. Bonaventura Ubach (1879-1960), monjo i biblista eminent, i creador del fons arqueològic del monestir gràcies a les seves llargues estades a Terra Santa durant una trentena d'anys. Ara el Museu de Montserrat, amb l'exposició *La mirada del biblista. Instants d'eternitat*, organitzada juntament amb l'Institut Europeu de la Mediterrània, dona a conèixer una faceta poc coneguda del P. Ubach: la fotografia. En total s'hi poden veure 76 imatges, de les més de 6.000 que ell i el seu equip de monjos col·laboradors van prendre a diferents països del Pròxim Orient entre el 1922 i el 1951. Per tal d'il·lustrar els 28 volums de la Bíblia de Montserrat, Ubach va immortalitzar aquells pobles i paisatges del Mediterrani oriental encara poc alterats per la modernitat i que podien donar una idea força fidedigna de la vida en temps bíblics.

El món bíblic en imatges

El pontificat de Lleó XIII (1878-1903) va implicar l'obertura de l'Església a la lectura científica dels textos bíblics. El monestir de Montserrat es va fer ràpidament receptor d'aquesta renovació eclesial i sota la direcció del P. Bonaventura Ubach tot un equip de monjos es va dedicar a la traducció de les sagrades

escriptures al català: és l'ambiciosa Bíblia Grossa de Montserrat. Per tal de situar els textos sagrats en el seu context històric i geogràfic, aquesta obra es va il·lustrar amb fotografies de paisatges, llocs arqueològics i persones del Pròxim Orient. Part d'aquest valuós conjunt de fotografies és el que ara s'exposa per primera vegada en aquesta mostra.

El comissari de l'exposició, Joan Eusebi Garcia Biosca, explica que amb aquestes imatges «Ubach volia retenir sobre el paper un món bíblic que estava en via de desaparició, sota l'avenç imparable de la modernitat i els conflictes que ja es formaven a la regió. Són objectiu de la seva càmera formes de vida com la dels beduïns, cerimònies i rituals i comunitats cristianes i àrabs, fotografies que li permeten evocar escenes bíbliques. Per fer-ho s'acosta amb cura quasi etnogràfica a la població local i deixa sempre fora de focus les manifestacions de modernitat». Per aquesta raó les seves fotografies són avui d'un valor cultural i antropològic excepcional, perquè testimonien formes de vida que poc temps després van acabar desapareixent. Així, entre les imatges exposades n'hi ha de les diferents comunitats cristianes del Pròxim Orient (maronites,

Dones beduïnes
a l'entrada de la cova on
habiten, 1926.

sirocatòlics, ortodoxos, armenis, caldeus...), o de confessions minoritàries com les dels drusos i els jazidites. També hi ha uns quants exemples de les feines del camp i la vida rural. A part, va prendre panoràmiques espectaculars dels deserts de Judea i del Sinaí que impacten el visitant per la immensitat desolada i els horitzons infinits d'aquest paisatge bíblic.

La inculturació del P. Ubach

El P. Ubach era un gran coneixedor de les cultures antigues i actuals del Mediterrani oriental. Amb un do excepcional per l'aprenentatge de llengües tenia un domini excel·lent de l'hebreu, l'àrab i el siríac, a part, és clar, del llatí i el grec. Més encara, el seu coneixement sobre el terreny de la realitat humana de Terra Santa, el va dur a inculturar-se en els costums de les diferents Esglésies d'Orient, des de la llengua fins a la vestimenta passant, com no podia ser d'una altra manera, per la litúrgia. Aquesta voluntat es posa de manifest en algunes de les fotografies, en què el P. Ubach apareix retratat juntament amb altres clergues d'algunes d'aquestes comunitats sense que el visitant el pugui distingir fàcilment. Per al comissari de l'exposició, aquesta simbiosi no s'ha d'entendre com una expressió superficial o exòtica, sinó, ben al contrari, com una inculturació real. Aquesta inculturació «li permetia que aquelles persones el consideressin com un més d'ells, i això li permetia obtenir fotografies del dia a dia de comunitats i famílies que altrament haurien estat molt difícils de fer».

El visitant de l'exposició quedarà sorprès per la qualitat i la bellesa d'algunes d'aquestes imatges, i per la capacitat de treball d'uns monjos en una època en què els mitjans tècnics i de comunicació no eren els d'avui. El P. Ubach i la resta de benedictins van procurar amb aquesta activitat fer de la cultura una bona eina per aprofundir la fe de l'Església. Avui, en la complexitat del moment actual, aquest diàleg fructífer entre fe cristiana i cultura és més necessari que mai per a la supervivència d'una i de l'altra.

Les traduccions de la Bíblia al català

Els primers testimonis de traduccions a les llengües vernacles actuals daten de la baixa edat mitjana. A partir del segle XV la impremta va representar una eina privilegiada en aquesta tasca de traducció. La primera Bíblia sortida de la màquina de Guttenberg va ser la Vulgata llatina l'any 1455, però poc després van venir les traduccions a les principals llengües europees del moment: la primera en alemany, la segona en italià i la tercera... en català. D'aquesta valuosa Bíblia impresa a València l'any 1478 —i traduïda probablement pel cartoixà Bonifaci Ferrer, germà de sant Vicent Ferrer— només ens n'ha arribat una sola pàgina a causa de la impecable feina feta per la Inquisició.

Hem d'esperar fins al segle XIX, concretament fins a l'any 1832, per veure de nou les Sagrades Escripures traduïdes a la llengua de Ramon Llull. En aquest cas, però, va ser obra d'un protestant, Josep Melcior Prat, i es va imprimir a Londres per encàrrec de la Societat Bíblica Britànica i Estrangera. En aquest sentit, el comissari de l'exposició, Joan Eusebi Garcia Biosca, fa notar que «aquesta traducció es va publicar just un any abans que la famosa *Oda a la Pàtria* de Bonaventura Carles Aribau, obra que oficialment va donar el tret de sortida a la Renaixença. Això no obstant, la traducció bíblica de Prat amb prou feines és citada com la primera obra de la recuperació del català com a llengua literària, i crec que és urgent i de justícia revisar aquesta anomalia».

La Bíblia de Montserrat va ser la primera gran traducció catòlica de les Escripures a la llengua catalana amb criteris filològics moderns. Dirigida pel P. Bonaventura Ubach, va ser una obra col·lectiva de diversos monjos del monestir de Montserrat. El primer volum va aparèixer l'any 1926 i el darrer el 1954, amb tres volums dedicats íntegrament a la documentació fotogràfica realitzada per Ubach i el seu equip. Es va convertir així en la versió bíblica de referència en català del segle XX. Després d'aquesta cal citar sobretot la Bíblia Catalana Interconfessional, de caràcter ecumènic.

Desert i muntanyes de la frontera meridional de Palestina, 1925-1927. Imatge formada per quatre fotografies preses des del mateix eix de rotació.

Sacerdot catòlic comprant al mercat de Betlem.

Les fotografies de l'exposició són testimonis de realitats culturals avui desaparegudes.

Agustí Codinach

«La mirada del biblista.
Instants d'eternitat.
El Pròxim Orient al fons
fotogràfic del pare Ubach»

Museu de Montserrat
Tel. 938 777 727
museu@larsa-montserrat.com
www.museudemontserrat.com
Fins al 17 de juliol del 2022

El pare Ubach, a baix a la dreta, i un grup
de sacerdots sirocatòlics, Iraq, 1922.

Atura't i respira

365 reflexions dels monjos
de Montserrat per a una vida
més plena

Breus pensaments de Bernabé Dalmau,
Lluís Duch, Manel Gasch, Hilari Raguier,
Josep M. Soler, Evangelista Vilanova
i molts altres monjos.

Una frase per a cada dia, per agafar empenta,
per refer-se, per pensar, per meditar...

Per aturar-se i respirar.

«La immersió en la Bíblia m'ha ajudat a aprendre i recordar ensenyaments molt essencials»

Perico Pastor, pintor i dibuixant

CARME MUNTÉ MARGALEF

Visitem el pintor i dibuixant Perico Pastor al seu estudi del Poblenou de Barcelona. El trobem atrafegat enllestit encàrrecs i començant nous projectes que havien quedat empantanegats quan un infart el va deixar durant mesos fora de joc. Però no ha estat un temps en va. Quan va ingressar a l'Institut Guttmann, un cop superat l'ensurt inicial, el primer que va fer va ser demanar paper i llapis. El resultat són el centenar de quadres que configuren l'exposició *Despertar*, que es pot visitar fins al 7 de gener a La GaLeRia de Sant Cugat del Vallès.

Fa més d'un any, el novembre del 2020, va patir un infart mentre feia rem. Què va passar?

Tornant de remar em vaig trobar una mica marejat. Pensava que em passaria, però no va ser així. L'ambulància va venir de seguida, però en aquell moment ja havia perdut la consciència. Em van portar a l'Hospital del Mar, on em van salvar la vida i em van reenviar a Sant Pau, que aquell dia era l'hospital de guàrdia cardíaca. Just abans de Nadal em vaig despertar. Havia passat cinc setmanes en coma induït.

Com va ser aquell despertar?

Tothom estava molt simpàtic i no paraven de dir-me que m'estimaven molt, que estaven contents que hagués tornat. Em sentia feliç.

D'on sentia que havia tornat?

Durant el temps que vaig estar en coma tinc la sensació d'haver somiat molt, somnis molt complicats. També vaig tenir la sensació en un moment donat que me n'anava, i cap al final ja sentia la veu de la meva dona que em deia que era allà i que tothom m'estimava molt.

«Em quedaven mesos de recuperació per endavant, però el fet de tenir un motiu per treballar em va ajudar molt»

«Em vaig recordar a mi mateix una cosa que tots tenim tendència a oblidar, i és que com més dones més reps»

«Pasito.»

Quan em vaig despertar hi havia la meva dona, després van venir els fills grans, perquè els únics que em podien visitar era la família directa i d'un en un.

El 5 de gener del 2021 arriba a l'Institut Guttmann, on recupera les ganes de pintar.

A l'hospital estava conscient però confós, i va ser a l'Institut Guttmann que em vaig començar a situar. Vaig demanar paper i llapis i em vaig posar a prendre apunts i fer petits dibuixos. Vaig trucar a Jordi Batlle, de LaGaLeRia de Sant Cugat, i li vaig prometre que per a finals d'any li lliuraria una col·lecció de pintures sobre la meva experiència a la Guttmann. Volia explicar el procés que va des de la pèrdua total de facultats fins a la possibilitat de recuperar-les totes, o una gran part. Un cop vaig tenir acceptat l'encàrrec, vaig començar a veure la sortida. Em quedaven mesos de recuperació per endavant, però el fet de tenir un projecte i un motiu per treballar, juntament amb l'afecte de la gent, em va ajudar molt.

Com és el procés creatiu que desemboca en l'exposició *Despertar*?

El procés creatiu parteix d'una idea força precisa, que triga uns mesos a desenvolupar-se, durant els quals vaig paint tot el que he

viscut. Són mesos intensos perquè vaig estar fent rehabilitació des del gener fins al juny, primer intern i després en format ambulatori. És intens físicament, afectivament i emocionalment. Vaig conviure amb gent que estava molt fotuda però el tracte amb els fisioterapeutes va ser excepcional.

Què aprèn de tot aquest procés?

Aprinc la meua fragilitat. Em vaig recordar a mi mateix una cosa que tots tenim tendència a oblidar, i és que com més dones més reps. La gent que treballa en un lloc com l'Institut Guttmann, com que bàsicament es dedica a donar, són una lliçó de vida. Una experiència com aquesta et situa i et fa distingir el que és essencial del que és accessori.

Els quadres de *Despertar* no són lúgubres, més aviat conviden a l'optimisme i l'alegria de viure.

Una de les moltes coses que em volia demostrar a mi mateix és que, a part de la relació afectiva, social i didàctica que pot tenir una exposició, és un tema pictòric. Des del punt de vista plàstic, és un tema amb una gamma de colors particular, en la qual són molt importants els colors hospitalaris com poden ser els blaus o els turquesa. I malgrat la duresa del context, de l'am-

Perico Pastor va néixer l'any 1953 a la Seu d'Urgell.

bient i de les circumstàncies de molts pacients, és un lloc alegre, on s'estimula l'alegria i el bon ambient. S'hi transmeten les ganes de viure i d'estar agraït per qualsevol de les capacitats que es van recuperant.

Els nostres lectors segur que el recorden per les il·lustracions de la Bíblia Catalana Interconfessional. Un dels encàrrecs més estimulants de la seva carrera amb més de 1.500 dibuixos per a 2.000 pàgines. D'algun manera, aquella experiència l'ha ajudat a superar l'actual moment de dificultat?

Fer un trajecte tan llarg com és el de la immersió en la Bíblia m'ha ajudat a aprendre i recordar ensenyaments molt essencials. Encara que jo no participi de la fe catòlica, són ensenyaments que han contribuït a la meua educació i que compartim persones creients i no creients. Per això estic tan orgullós de la meua relació amb els biblistes Armand Puig i Agustí Borrell, que són dues persones per a mi exemplars tant des del punt de vista cultural com humà i afectiu.

Des de la seva posició de persona no creient, com es relaciona amb la Transcendència?

La relació amb la Transcendència l'he viscuda al llarg de la meua vida, potser de forma més intensa arran d'haver il·lustrat la Bíblia i de la meua amistat amb Armand Puig i Agustí Borrell. És un tema que no em preocupa, però que m'ocupa de manera habitual. Crec que no es pot ser artista sense pensar en la Transcendència, no forçosament en el sentit que descriu la religió catòlica, o les altres religions, però sí d'una manera important. Per tant, és una reflexió que constantment fa el seu camí, és una reflexió interessant, agradable, estimulante, perquè et porta a revisar pensaments i actituds. En general és com l'Institut Guttmann: de vegades et dona canya, però és estimulante i alegre.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

Per entendre millor «El Messies» de Haendel

SEBASTIÀ JANERAS

Doctor en Ciències
Eclesiàstiques Orientals

Quan arriben les festes nadalenques és ja un ús ben difós de cantar el cèlebre oratori de Haendel *El Messies*. Però aquest oratori, pròpiament, no és un cant de Nadal; ho és, certament, la seva primera part. Ara bé, el conjunt de tot l'oratori és molt més que això; és un cant a l'obra redemptora de Crist.

El llibre d'*El Messies* és obra de Charles Jennens. Es tracta d'un aplec de textos bíblics, espigolats de diversos llibres de la Sagrada Escripura, amb un clar predomini dels profetes, els salms i les epístoles de sant Pau. Dels evangelis només hi ha el passatge de Lluc relatiu a l'anunci als pastors (Lc 2,8-14), més dos fragments de Mateu que reflecteixen textos de l'Antic Testament. El text depèn, directament o indirectament, de la versió grega dels Setanta, però té algunes particularitats pròpies de la tradició anglicana.

L'obra es divideix en tres parts. La primera se centra en l'adveniment de Crist: profecies que l'anuncien, el naixement i la descripció de la seva missió salvadora, amb textos profètics, sobretot d'Isaïes, i passatges de l'evangelí de Lluc.

La segona part inclou, primer, l'obra de la redempció: passió, resurrecció i ascensió. Cal notar que tots els textos pertanyen a l'Antic Testament. La passió és descrita, sobretot, amb la visió del servent de Jahvè, d'Isaïes. La resurrecció és cantada amb el Salm 24, salm aplicat per l'antiga tradició patristica i litúrgica a Crist davallant als inferns per destruir les portes de la mort i alliberar, com a rei victoriós, els justos de l'Antic Testament. L'ascensió és recordada amb un verset de salm (68,19). Després, el text presenta —sobretot amb versets de salms— la difusió del missatge de Crist per mitjà de la predicació, les persecucions contra els cristians i el regnat del Senyor damunt del món, aquest amb el cèlebre *Al·leluia* i un text de l'Apocalipsi.

La tercera part anuncia —amb textos paulins— la mort de l'home, amb

l'esperança de la resurrecció i el triomf sobre la mort. L'obra acaba amb el cant de glòria dels redimits, al cel, davant el tron de Déu (Apocalipsi).

El conjunt d'aquests textos no presenta una forma expositiva o historicista (hi manca el narrador), sinó que és més aviat una contemplació o meditació, amb un marcat sentit teològic, que es constata en la selecció de textos i en la seva aplicació a la persona i a l'obra de Crist.

Es tracta d'un aplec de textos bíblics, espigolats de diversos llibres de la Sagrada Escripura, amb un clar predomini dels profetes, els salms i les epístoles de sant Pau

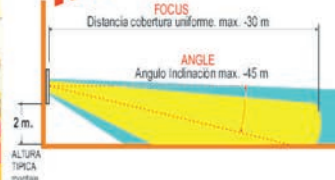
RIFER ROCAFER

CAMPANES RELLOTGES MEGAFONIA

COLUMNA DIGITAL AUTOAMPLIFICADA
COBREIX FINS A 30 METRES

NOVETAT

DELEGACIÓ GIRONA:

C/Canonge Dorca 37
17005 Girona
Tel: 972.22.01.55
Fax: 872.033.718
info@rifersl.com

DELEGACIÓ BARCELONA:

C/Llull 321, edifici cinc 22@
08019 Barcelona
Tel i fax: 93.311.72.01
info@rocafer.com

DELEGACIÓ TERRASSA:

Tel. 616.90.90.01

**RÀDIO ESTEL
ET DESITJA**

Bon Nadal!

«La Bíblia ens ofereix moltes pautes contra la depressió»

El sacerdot Rafael Pardo és l'autor del llibre «Espiritualidad para la depresión»

MAC

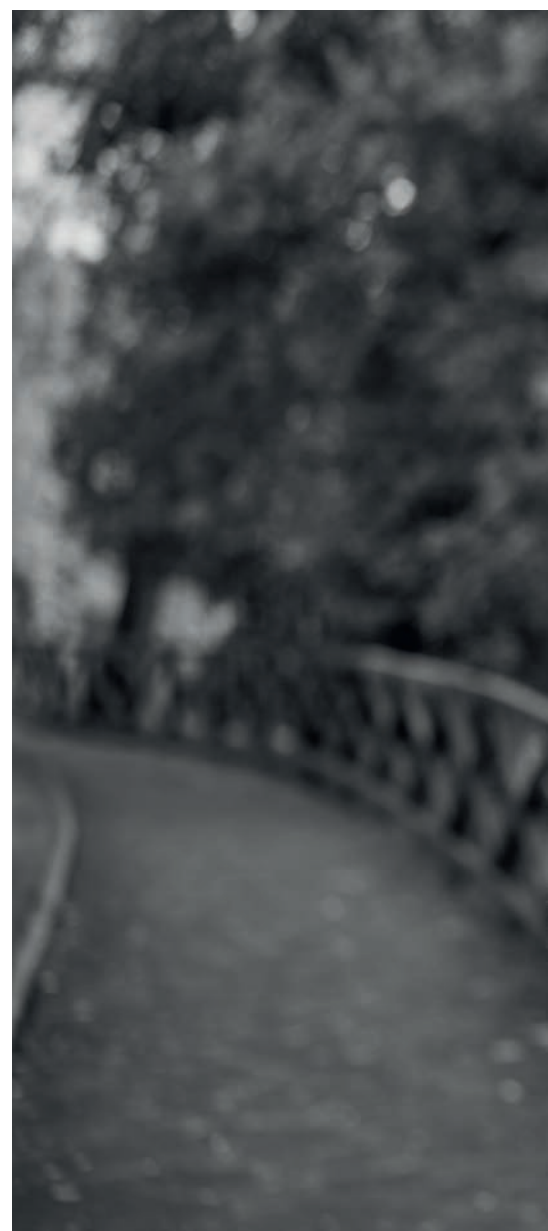
El sacerdot Rafael Pardo acaba de publicar el seu nou llibre, *Espiritualidad para la depresión*, editat per Desclée De Brouwer. Llicenciat en Història per la Universitat de Sevilla i doctor en Teologia per la Universitat de Navarra, ha publicat nombrosos llibres de caràcter espiritual, històric i psicològic, alguns d'ells també a Desclée De Brouwer, com ara *Orar con un corazón misericordioso*, *Orar con san Juan de Ávila* o *Emociones, espiritualidad y Evangelio*.

Quin és l'objectiu primordial del llibre *Espiritualidad para la depresión*?

Bàsicament, una lectura orant de la Bíblia fonamentada en coneixements de la psicologia, especialment de les Teràpies d'Acceptació i Compromís, que tenen un origen humanista i cristià (s'accepta l'espiritualitat com a part del procés). M'adono que pocs clergues, monges o laics que acompanyen espiritualment coneixen el mínim sobre el procés psicològic de la depressió. Moltes frases usals són nocives, com, per exemple, «a veure si et prens les coses d'una altra manera», «un cristià ha d'estar sempre alegre», «alguna cosa deus haver fet per estar així de malament», «t'has de tractar aquesta feblesa emocional», etc.

La Bíblia pot ser una bona companya per lluitar contra aquest trastorn emocional?

La Bíblia ens parla contínua-

ment i amb tota cruesa sobre tota mena de situacions humanes: pèrdues, morts, injustícies, fracassos, etc. També parla de moments depressius que esmento al llibre, que de ben segur que sorprendran més d'una persona. Se'ns parla de molts profetes i dones justes que van desitjar la mort, van perdre la gana, etc. per situacions estressants dures. També ens ofereix moltes pautes contra la depressió, com el sentit d'acceptació de la realitat, fonamentar la vida en valors autèntics, deixar espai per a allò espiritual, observar el descans i la bona alimentació, ser sanament assertius, etc.

Com dissipar la «densa boira» que suposa aquesta malaltia?

Primer de tot és donar temps al temps. Cada persona té el seu procés i depèn si hi ha desequili-

«Allunyar-se dels valors personals és un camí recte a la depressió»

«La recerca de Déu i la recerca de la nostra pròpia identitat van de la mà»

seus anhels vertaders, del mateix Déu. Allunyar-se dels valors personals és un camí recte a la depressió.

Vostè afirma a les seves pàgines que és essencial que la persona que pateix depressió estrobi amb Déu i amb ella mateixa.

Completament essencial. Tenim l'exemple del mateix Crist entrant al desert per ser temptat i, alhora, per ser enfortit amb la meditació orant de la Paraula de Déu. La travessa pel desert per trobar-se amb un mateix i amb Déu. Aquest procés sol donar-se a la mitjana edat amb més intensitat, atès que hi ha una petita crisi de vida, o almenys així ho afirma la psicologia. Només Déu coneix la nostra autèntica identitat, així que la recerca de Déu i la recerca de la nostra pròpia identitat van de la mà.

Per sortir d'aquesta espiral anímica descendent cal prendre's un descans. Difícil aconseguir-ho en el món actual?

El món actual és simple soroll. Qualsevol estiu podem contemplar per televisió una autèntica munió de turistes pels aeroports, hotels, carreteres... Es consumeixen monuments, paisatges naturals, art o platges; és un consumisme més. La recreació de l'esperit, el descans ordenat per Déu un dia a la setmana al Gènesi, no hi té res a veure. Com ens trobarem nosaltres mateixos amb el que essencial de la vida, i amb Déu mateix, si tot és simple soroll i distracció? Després venen els trastorns d'ansietat i depressió...

Duen els experts que una de les conseqüències de la pandèmia ha estat l'augment de trastorns emocionals. Tots hi podem caure?

Sí. Un ampli percentatge es basa en desequilibris neurofisiològics que tenen un origen genètic o bé hormonal, cal tenir-ho en compte. Un altre percentatge es deu a la manera de vida actual, molt estressant per al sistema nerviós: tothom ho vol tot aquí i ara, a cop de «clic» a l'ordinador, però la vida real no és així. Les coses necessiten el seu temps. I atès que tots hi podem caure, cal ser especialment curós amb jutjar malament el qui està passant per aquests tipus de situació. Val més ser sempre afectuós en moments de feblesa; no te'n penediràs mai.

bri neurobiològic: el cervell necessita el seu temps per recuperar els nivells de serotonina, i aquest procés és accelerat avui dia pels antidepressius. L'acceptació de la realitat i el compromís amb els valors personals són dues coses essencials per dissipar aquesta boira. Per ensenyar l'acceptació, una persona es pot valdre de tècniques com el *mindfulness*, però la pregària cristiana hi ajudarà moltíssim, sense cap dubte. Per al compromís amb els valors personals, una persona ha de revisar si allò que està vivint darrerament l'acosta o l'allunya del centre del seu ésser, de les seves necessitats més pròpies, dels

L'erupció ha ocasionat un gran desastre natural.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Quines previsions hi ha sobre el volcà de l'illa de La Palma?

FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

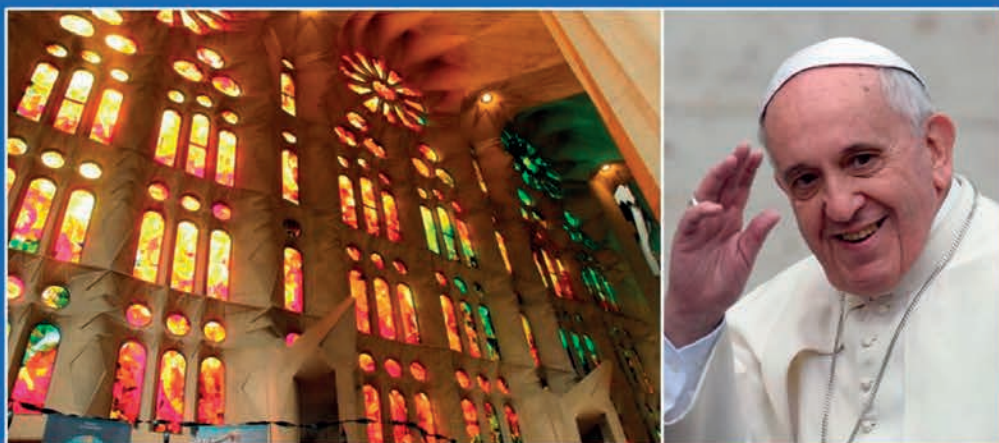

Quan acabarà el malson d'aquesta erupció volcànica que ja fa mesos que dura? És una pregunta que segurament tots us deuen haver fet. Fa segles que no s'havia vist un volcà amb una ejecció de lava tan prolongada. Era el 13 de setembre passat quan un equip de televisió canari es preparava per captar una erupció volcànica que s'havia previst a l'illa de La Palma, de Canàries, des del lloc conegut com a Cabeza de Vaca, després d'uns dies de sacsejades sísmiques. I, efectivament, a les 15.12 d'aquell dia s'inicià una sortida de lava d'un trencament del cim conegut per Cumbre Vieja, que fluïa tot suaument baixant cap a la platja i al mar. Ho feia amb suavitat, no explosivament; es tractava d'un volcà del tipus estrombolià, molt distint dels volcans vesubians, que són explosius. Molt semblant al Teneguia de la mateixa zona i que havia fet erupció pocs anys abans.

Com s'havia de desenvolupar el nou arribat? Ningú no havia previst el que vingué després i que tots sabeu. Vingueren més trencaments o boques de sortida i l'erupció augmentava, i continuava, i continuava amb puges i baixes, però continuant endavant i creixent... S'ha convertit

en l'erupció més duradora constataada d'arreu del món des de fa segles. I no ha resultat pas inofensiva. A l'hora que escric aquestes ratlles ja són més de 2.700 les edificacions sepultades o destruïdes per la lava, amb més de 6.000 les persones afectades i les hectàrees cobertes de material volcànic arriben a 1.155. Podeu pensar la pèrdua que això suposa quan una gran part d'aquestes àrees eren de camps de cultiu. Si sumem això a les pèrdues domiciliàries ja podeu calcular la quantitat de milions d'euros que caldran per rescabalar els damnificats. Sembla que en sobrepassen, de moment, els 700. Ha estat un gran desastre natural.

I encara no s'ha posat nom a aquest volcà, però ja hi ha qui ha proposat dir-ne Tajaguaite, que és el nom guanxe d'aquest indret de l'illa i que vol dir «muntanya esquerdada». Ara bé, l'interrogant molt més important que es vol resoldre és: trigarà gaire a esgotar-se? Les previsions més segures són que ja no li resta gaire durada més, però, amb seguretat, ens diuen els experts, no podem afirmar-ho del tot. Hem d'esperar encara. Déu faci que l'espera no sigui gaire llarga!

42

ELS ANCIANS

ocupen un lloc privilegiat en la FAMÍLIA

En nombroses ocasions, el papa Francesc ha mostrat una profunda disconformitat amb algunes actituds que són expressió del que ha anomenat la *cultura del rebuig*. Consisteix a considerar que la societat avança en la mateixa mesura en què consumeix de tot i a totes hores, perquè el consumisme és l'expressió més clara del progrés econòmic que, al seu torn, garanteix un determinat progrés social. La conseqüència d'aquesta manera de pensar és evident: tot el que no és útil per al consum o no 'produeix' pot ser 'rebutjat'.

Segons Francesc, no és admissible que les coses, i menys encara les persones, tan sols poden ser considerades 'valuoses' mentre puguin ser útils; és a dir, quan ja no serveixen, destorben.

Per això, ell ha denunciat la pràctica de rebutjar tots els 'productes', incloses les vides humanes, que poden esdevenir un obstacle per al 'progrés' de la societat. La llista dels 'objectes rebutjables' pot ser molt llarga; segons alguns, els 'ancians' ocupen un lloc en aquesta llista.

«“No em rebutgis al temps de la vellesa; ara que decau el vigor, no m'abandonis” (Salm 71,9). És el clam de l'ancià que tem l'oblit i el menyspreu. Així com Déu ens invita a ser els seus instruments per escoltar el crit dels pobres, també espera que escoltem el clam dels ancians.

Això interpel·la les famílies i les comunitats, perquè l'Església no pot ni vol adoptar una actitud d'impaciència, i encara menys d'indiferència i menyspreu respecte de la vellesa. Despertem el sentit col·lectiu d'agraïment, d'estimació i d'hospitalitat que faci que els ancians se sentin una part viva de la comunitat.

Els nostres ancians són homes i dones, pares i mares que, abans que nosaltres, van fer el nostre mateix camí, en la nostra mateixa casa, en la nostra mateixa lluita per una vida digna.

Per tot això, **com desitjo una Església que desafii la 'cultura del rebuig' amb l'alegria desbordant d'una nova abraçada entre els joves i la gent gran de les nostres comunitats!» (AL 191).**

Francesc també ha recordat que, ja l'any 1981, sant Joan Pau II havia demanat que prestéssim atenció al rol dels ancians en les nostres famílies, perquè hi ha cultures que han convertit els seus ancians en objecte de marginació.

«Sant Joan Pau II ens va demanar que prestéssim atenció al paper dels ancians en les nostres famílies, perquè hi ha cultures que, “com a conseqüència d'un desordenat desenvolupament industrial i urbanístic, han portat i continuen portant els ancians a formes inacceptables de marginació” (*Familiaris Consortio*, 27).

Els ancians ens ajuden a valorar la continuïtat de les generacions amb el carisma de servir de pont. Molt sovint són els avis els qui asseguren la transmissió dels grans valors als seus nets, i avui moltes persones poden reconèixer que deuen precisament als seus avis la iniciació a la vida cristiana. [...]

L'atenció als ancians marca la diferència en una societat. És una societat que mostra preocupació pels ancians? Reserva espai per a ells? Aquesta societat tindrà futur si sap respectar la saviesa, la saviesa dels ancians» (AL 192).

Francesc també ha suggerit aspectes molt diversos del paper que els ancians poden realitzar en les famílies, i ha subratllat que el més important és aconseguir que se sentin estimats pel que han estat en el passat i, sobretot, pel que ara són.

«La falta de memòria històrica és una greu deficiència de la nostra societat. La mentalitat que només sap dir: 'Ahir fou ahir, avui és avui', és una mentalitat immadura. Conèixer i valorar el passat és el punt de partida per construir un futur amb sentit. [...]

Una família que no respecta i valora els seus avis, que són la seva memòria vivent, és una família desintegrada, mentre que una família que recorda el seu passat és una família amb futur. Per tant, una societat que no reserva espai per als ancians, o bé que els exclou perquè comporten problemes, té un virus mortal; està malalta des de les arrels.

La nostra actual experiència de ser orfes a causa de la discontinuïtat cultural, el desarrelament i el col·lapse de les certeses que van conformar les nostres vides, ens desafia a fer que les nostres famílies siguin llocs on les noves generacions puguin arrelar en la terra adobada amb una història col·lectiva» (AL 193).

- **Coincideixes amb el papa Francesc en la reflexió que ha fet sobre la *cultura del rebuig*?**
- **En la nostra família, estem satisfets del paper que hi fan els ancians? Què els permetem que facin? Què els demanem?**

GENT DE CASA

Lluís Carreras i Mas

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

Fill de teixidors de Sabadell, el Dr. Lluís Carreras i Mas arribava al món el 4 de maig del 1884. Va estudiar a l'Escola Pia sabadellenca i va acabar el batxiller a Lleida el 1905. Ingressava al Seminari de Barcelona, amb companys com els futurs canonges Cardó o Manyà, l'abat Marcet o el monjo Gregori Sunyol.

Prevere el 1909, va ser ordenat a Sant Feliu de Sabadell. Aviat destacaria per la seva capacitat organitzativa i pels seus escrits. Va fundar *Reseña Eclesiástica* i va promoure estudis i formació religiosa. Fou capellà d'unes monges i vicari a Sant Esteve Sesrovires. Va tornar, malalt, a Sabadell; un cop refet, seria professor al Seminari barceloní.

Vinculat des del 1912 a Acció Catòlica, col·laboraria en el III Congrés Nacional de Música Sacra. Va llicenciar-se a Tarragona el 1913, any en què seria secretari del Congrés d'Art Cristià, convocat pel bisbe Josep Torras i Bages, amb la participació dels millors arquitectes i artistes del moment.

El 1915 va destacar per la seva empenta al Primer Congrés Litúrgic de Montserrat, celebrat al monestir entre el 10 i el 15 de juliol, amb unes conclusions que avui es consideren preludi del Concili Ecumènic Vaticà II, celebrat mig segle després. Hi va mostrar els seus dots i la seva talla intel·lectual.

Conferenciant amè i predicador estimat, des de l'Acadèmia Catòlica de Sabadell, organitzaria mil i una iniciatives. Es va implicar en diverses entitats, en uns anys en què, mort el seu mestre Fèlix Sardà i Salvany, i el

seu mentor, el bisbe Josep Torras i Bages, la seva veu era escoltada i reconeguda. Comptava, des de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat i d'altres institucions, amb un gran ascendent a la Mancomunitat. A més, publicava nombrosos articles, molt llegits arreu.

La dictadura de Primo de Rivera, sorgida d'un cop d'estat el 1923, li fou hostil. Va haver de renunciar com a canonge de la catedral de Barcelona i va acabar exiliant-se el 1924 a París. Va retornar uns anys després i va crear la biblioteca de la Caixa d'Estalvis de Sabadell. Amb l'adveniment de la República, el cardenal Vidal i Barraquer, al capdavant de l'Església a Espanya, el va cridar com a home de confiança. Ell sempre defensaria la necessitat del vot catòlic a les eleccions.

L'esclat de la guerra el 1936 el va sorprendre a Sabadell. Va aconseguir fugir a Tolosa de Llenguadoc, on l'acolliren, però al retorn, el 1940, tot havia canviat. No pertanyia ni a un bàndol ni a l'altre, i uns i altres el miraven amb recel.

La seva activitat seria sempre mesurada. Consiliari, organitzaria la biblioteca de Tecla Sala i continuaria publicant alguns articles. Se'l veuria a l'entronització de la Mare de Déu de Montserrat el 1947 i, sobretot, seria consiliari del Grup Torras i Bages de la Lliga Espiritual, d'on sorgiren molts polítics capdavaners de la transició a Catalunya.

Va morir a Barcelona el 7 de març del 1955. L'abat Escarré va celebrar les seves exèquies a la parròquia de Santa Anna.

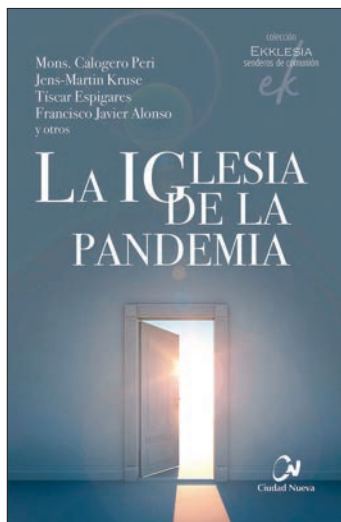
El 14 de març del 2015 es van traslladar les despulles de Mn. Carreras a l'església parroquial de Sant Feliu de Sabadell.

CARLES BUXADÉ

La Sagrada Família de Gaudí, principi i final
Pòrtic, 2021, 207 pàg.

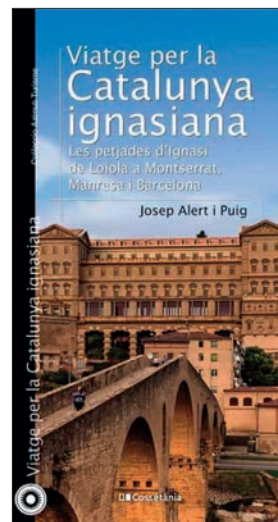
Després de més de trenta anys a càrrec del projecte estructural d'un dels temples més visitats del món, Carles Buxadé escriu, en primera persona, la història de la seva construcció, una tasca apassionant. Ens hi desgrana tots els secrets de l'obra magna de Gaudí, en un llibre acompanyat d'imatges espectaculars.

AUTORS DIVERSOS

La Iglesia de la pandemia
Ciudad Nueva, 2021, 156 pàg.

Com podem renèixer d'aquest desastre? Quines són les condicions i els camins per sortir de la pandèmia renovats i reconfigurats com a Església, de manera que respongui millor a aquest «canvi d'època» (papa Francesc) que ja estava en marxa però que ara ens envaeix acceleradament?

JOSEP ALERT I PUIG

Viatge per la Catalunya ignasiana
Cossetània, 2021, 143 pàg.

Després de ser ferit greument durant el setge de Pamplona, l'any 1522, Íñigo López de Loiola va decidir canviar de vida. Vestit com un captaire, el futur fundador de la Companyia de Jesús va travessar Catalunya per peregrinar a Jerusalem. Aquest llibre proposa seguir les petjades d'Ignasi en tres escenaris: Montserrat, Manresa i Barcelona.

Contes de fades

Antologia
Baula, 2021, 475 pàg.

Hi havia una vegada... Aquest gran llibre il·lustrat presenta una esplèndida compilació de contes tradicionals de tot el món coneguts com a contes de fades o contes meravellosos. Una edició de luxe amb més de cinquanta contes. Inclou narracions de H. C. Andersen i dels germans Grimm.

JOAN, JOSEP I JORDI ROCA

Les delicioses aventures dels germans Roca
Estrella Polar, 2021, 144 pàg.

Prepara't per emprendre un viatge únic de la mà dels germans Roca. Un recorregut a través dels seus records i els moments especials que han format la seva personalitat. Aquest llibre és un homenatge a la gastronomia, perquè la cuina és també un laboratori, un espai on aprendre i experimentar.

MERITXELL MARTÍ (text)

XAVIER SALOMÓ (il·lustracions)
La meravellosa i horripilant casa de la iaia
Combel, 2021, 207 pàg.

La casa de la iaia és un lloc una mica especial perquè amaga moltes sorpreses... Fixa't bé en tots els detalls, però vigila, perquè et pots endur més d'un ensurt. I, sobretot, recorda això: mira cap al cel quan es faci fosc..., perquè no tot és el que sembla!

PALOMA SÁNCHEZ-GARNICA

Últimos días en Berlín
Planeta, 2021, 638 pàg.

Quan Yuri Santacruz va assistir al nomenament com a canceller d'Adolf Hitler, no podia imaginar com li canviaria la vida a Berlín. Hi havia arribat feia uns mesos, després de fugir, amb part de la seva família, de Sant Petersburg, asfixiats per una revolució que els havia deixat sense res. Finalista Premi Planeta 2021.

RAFEL NADAL

Quan s'esborren les paraules
Columna, 2021, 329 pàg.

Deu anys després de la publicació de *Quan érem feliços*, Rafel Nadal torna a posar la seva mirada literària sobre la memòria, el pas del temps i les noves generacions. Així, ens ofereix un relat íntim i delicat amb el qual fa un homenatge als pares i als avis i que tanca la seva trilogia.

FUNDACIÓ ALÍCIA

Cocina con microondas
Sana, segura y sostenible
Editorial Larousse, 2021, 256 pàg.

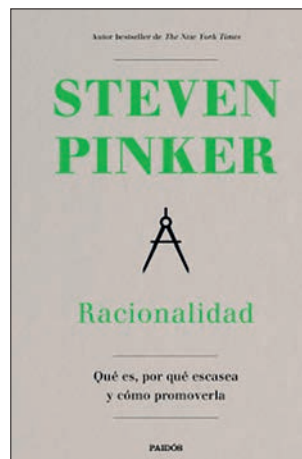
El microones és un electrodomèstic que està present a moltes llars, tot i que la majoria dels consumidors desconeixen que serveix per cuinar i no només per escalfar o descongelar aliments. Com funciona el microones? És segur per a la salut? Més de 80 receptes, trucs i consells. Fotografies de Becky Lawton.

KEN FOLLETT

Mai
Rosa dels Vents, 2021, 800 pàg.

Mai és un thriller extraordinari, ple d'heroïnes i de mala gent, de falsos profetes, d'agents d'elit, de cíncics revolucionaris... Ens envia un missatge d'avertiment per al nostre temps i presenta una història intensa i trepidant que transporta els lectors fins al caire del que es pot imaginar. Podrà algú, fins i tot amb les millors intencions, aturar el que és inevitable?

STEVEN PINKER

Racionalidad
Paidós, 2021, 534 pàg.

Al segle XXI, la humanitat arriba a noves cotes en la comprensió científica i, al mateix temps, sembla que embogeix. Com pot una espècie que ha desenvolupat vacunes per a la Covid-19 en menys d'un any produir tantes notícies falses i teories de la conspiració? *Racionalidad* ens il·luminarà, ens inspirarà i ens empoderarà.

NATÀLIA ROMANÍ

La història de la nostàlgia
Univers, 2021, 451 pàg.

La Universitat de Pembroke és el punt d'inici d'aquesta història, el lloc on convergeixen les vides de la Laura, en David i la Sarah, origen d'un conflicte entre la passió i la lleialtat, l'amor i l'amistat. Com és possible mantenir-se íntegre i noble, bo, quan el vent de la Història bufa sense pietat?

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA
andreu.sotorra@gmail.com

L'actor, mim i director teatral Carles Sans (Badalona, 1955) és el «guapo» de la companyia Tricicle. Ep!, ho diu ell, i no se n'amaga, amb tot l'afecte pel «grassonet» i el «calb» que l'han acompanyat pràcticament tota la vida en un trio escènic inimitable. Carles Sans fa

Quaranta anys sense dir ni piu

quaranta anys que no badava boca a l'escenari. No és estrany, doncs, que el títol del seu espectacle en solitari sigui tan clarivident: *Per fi sol!*, i que durant noranta minuts, que passen volant i rient a cor què vols, s'esplai a gust.

Carles Sans explica moltes anècdotes, sempre tocades per una pàtina d'humor fi, blanc, per a tots els públics, vaja. Però un humor que fuig del típic monòleg de guió sobre «coses que passen al món» i que entra en algunes confessions personals i alguns secrets del Tricicle que tant a ell, com a Joan Gràcia i Paco Mir, els van fer voltar per tot el món amb milers i milers d'espectadors als quals caldria sumar-hi els milers i milers de telespectadors.

Es podria pensar que *Per fi sol!* és una acta notarial del que ha fet el Tricicle. Res d'això. Però sí que l'aura de la companyia Tricicle hi és de rerefons perquè és

indestruable la trajectòria artística de Carles Sans amb la trajectòria artística de Tricicle. Des dels primers anuncis de televisió en blanc i negre d'un nen Carles fins a l'internat de l'escola, el temps de la mili, els primers estudis de Dret que abandona, les primeres classes de teatre de l'escola El Timbal, les primeres actuacions al Teatre Llantíol i tot el que ve darrere de Tricicle, sovint amb una maleta carregada fins al capdamunt i amb anècdotes de taxistes, d'avions als quals té pànic, de gires per la Seca i la Meca...

Un monòleg, en teatre, sempre fa respecte. Carles Sans trenca la barrera entre tarima i platea. S'embutxaca els espectadors de seguida, amb una arrencada d'espectacle ple d'energia, com en els millors gags de Tricicle, però sense amagar que els anys no passen en va. I admetre-ho és un altre punt a favor de la proposta.

L'actor alterna el seu discurs amb fugaces imitacions, amb alguns moments de mim, amb algunes trapelleres d'exTricicle i fins i tot amb un selecte *pas à deux* que no té preu. Tot un regal per als espectadors que redescobreixen un vessant amagat de Carles Sans que ha passat quaranta anys sense dir ni piu darrere el teló de Tricicle.

© Elena Infante

L'actor del Tricicle, Carles Sans, en un moment de la seva actuació en solitari al Teatre Borràs.

«**PER FI SOL!**»,
de Carles Sans
INTÈRPRET: Carles Sans
IL·LUMINACIÓ I SO: Joan Delshorts
DIRECCIÓ: José Corbacho
i Carles Sans
Teatre Borràs, Barcelona.
Fins al 16 de gener

AMB BON HUMOR

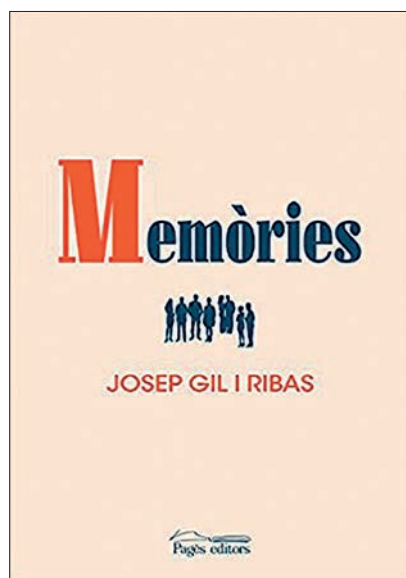
CRÍTICA LITERÀRIA

JOSEP RUAIX I VINYET

Eclesiàstic, gramàtic i escriptor

Pastoral, teologia, música

JOSEP GIL I RIBAS

Memòries

Pagès Editors, 2021, 190 pàg.

Esperonat per la simpatia envers un teòleg amb qui vaig col·laborar professionalment, he llegit les *Memòries* del Dr. Gil (Reus, 1928). Coneixia bastant el seu vessant teològic, que sobretot vaig seguir des de la seva docència a la Facultat de Teologia de Catalunya (a partir dels anys setanta) i després amb la publicació dels deu volums de la seva *Història del pensament cristià* (2010-2013), però no sabia res més de la seva vida.

Amb aquestes *Memòries* he descobert que ha tingut també una intensa dedicació pastoral, sobretot a l'arquebisbat de Tarragona, i, cosa que encara m'ha sorprès més, que ja des de petit ha conreat la música, sigui com a intèrpret (violí, piano, orgue), sigui com a compositor. Igualment m'ha agradat de saber que va estudiar a Roma (1947-1951) i que, des d'aleshores, és un enamorat d'Itàlia —del seu paisatge, dels seus tresors, de la seva llengua i cultura.

Així, llegint el present llibre, hom pot seguir la trajectòria d'un sacerdot català destacat, des de mitjan segle passat fins ara, amb totes les seves relacions amb l'evolució de la societat i de l'Església, com també amb referències a moltes persones (algunes de les quals el lector, com m'ha passat a mi mateix, ha conegut o coneix), a bastants personatges públics (sobre els quals sol emetre judicis o qualificacions) i a una sèrie d'esdeveniments que és important de recordar.

Personalment valoro, del Dr. Gil, la seva capacitat de treball, la seva curiositat, el seu esperit crític, etc. I, per allò que deia de la col·laboració professional, el seu interès per escriure amb la màxima correcció la nostra llengua.

Que el Senyor beneeixi aquest pastor, teòleg, músic, ara que, com s'ha sabut, experimenta les xacres i la feblesa de l'ancianitat.

RAUXA

La porta oberta

La religió, qualsevol religió —des de l'animisme fins als monoteïsmes— parteix del pressupòsit que la realitat no s'acaba en allò que és tangible i evident. Sempre hi ha una realitat invisible, lloc de la divinitat, a la qual l'home té el privilegi de tenir accés. Vet aquí el paper dels rituals i els símbols, mediacions que fan present el sagrat i permeten que l'home hi entri en contacte. En el cristianisme la mediació arriba a la perfecció per mitjà de Jesucrist, Déu i home. L'invisible s'ha fet visible. Per mitjà de la seva encarnació, mort i resurrecció, l'home ha obtingut l'accés definitiu a la vida eterna. Per Nadal els cristians celebrem el naixement de qui ens ha obert aquesta porta.

Però en una societat com l'occidental, en què la religió té un paper cada vegada més residual, necessàriament la funció dels rituals i símbols també es dilueix. Tanmateix, l'home és un ésser que necessita aquestes mediacions aparentment inútils. Només cal fixar-se en tot el que ha arribat a crear al voltant d'una realitat tan profana com ara el futbol, autèntic substitut de la religió amb la seva peculiar litúrgia: himnes col·lectius per obrir les cerimònies, colors i emblemes identificadors, persones sacralitzades... Són símbols, però, que no remeten a cap realitat transcendent, no són portes obertes a cap món. Per això, encara que l'occidental mitjà es confessi no creient, sovint no té cap inconvenient a conservar certs costums cristians que sí que l'obren al misteri, especialment per aquestes dates. Així les famílies omplen la casa de llums, fan el pessebre o l'arbre de Nadal i celebren Reis o fan cagar el tió encara que no vagin mai a missa. Lluny de ser una hipocresia, la pervivència d'aquests costums indica aquesta necessitat humana de salvació. La porta continua oberta.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Internet

DONACIONS

La pàgina www.donoalamevaesglesia.cat presenta nou disseny per facilitar donacions a parròquies, diòcesis, la Conferència Episcopal, seminaris i altres institucions d'Església.

Barcelona

MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **divendres 31 de desembre**, a les 19.00, vetlla de cap d'any (c/ Anglí, 55 – Barcelona).

BASÍLICA DE LA CONCEPCIÓ

El **divendres 31 de desembre**, a les 19.30, missa, benedicció amb el Santíssim pel nou any i les famílies, i cant del *Te Deum*; a les 24.00, vigília nocturna (exposició del Santíssim i consagració del nou any); el **dissabte 1 de gener**, a les 11.30, ofici solemne; a les 19.00, vespres solemnes de Santa Maria (c/ Aragó, 299 – Barcelona).

Girona

ADORACIÓ NOCTURNA

El **divendres 31 de desembre**, a les 22.30, vetlla de cap d'any de l'Adoració Nocturna al temple del Sagrat Cor de Girona.

Sant Feliu de Llobregat

VOCACIONS

El **dijous 30 de desembre**, a les 18.30, pregària vocacional a la catedral.

Tarragona

CATEDRAL

El **dimecres 29 de desembre**, a les 11.00, visita *Els avis ensenyen la catedral als nets* amb M. Joana Virgili a la façana de la catedral de Tarragona.

VIGÍLIA

El **divendres 31 de desembre**, a les 19.30, celebració litúrgica de la vigília de cap d'any a la parròquia de Sant Francesc de Tarragona.

JOSEP M. DE SAGARRA

El **diumenge 2 de gener**, a les 18.00, lectura de *El poema de Nadal* de Josep M. de Sagarra a la parròquia de Sant Martí bisbe de l'Aleixar amb intervencions de la Schola Gregoriana Ut Mi Fa.

Terrassa

SANTA MARIA

El **dissabte 1 de gener**, a les 12.00, Mons. Salvador Cristau presideix la solemnitat de Santa Maria.

Tortosa

SAGRADA FAMÍLIA

El **diumenge 26 de desembre**, a les 11.00, celebració de la Sagrada Família a la catedral de Tortosa.

Urgell

CONCERT

El **dimecres 29 de desembre**, a les 21.30, concert extraordinari de Nadal amb Adam Krukiewicz (orgue) & Mikhail Kazakov (saxo) a l'església de Sant Esteve d'Andorra la Vella, amb obres de Telemann i Ravel, entre d'altres. Reserves: <https://entrades.amicsdelsorgues.com>.

Vic

COVA DE MANRESA

El **cap de setmana del 14 al 16 de gener**, exercicis en la vida quotidiana amb Jaume Casassas, Alicia Guidonet i David Guindulain. Més informació: tel. 938 720 422.

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f /catalunyacristiana](https://www.facebook.com/catalunyacristiana)

[@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

[i catalunya_cristiana](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana)

[y Catalunya Cristiana](https://www.youtube.com/CatalunyaCristiana)

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Carles Armengol, P. J. Armengou, Josep Miquel Bausset, Pilarín Bayés, Esther Borrego, Pere Canaleta, Agustí Codinach, Fernando Cordero, Antonio Gil, Joan Guiteras, Sebastià Janeras, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Xavier Moretó, Francesc Nicolau, Joan Pallarès, Quique, Ignasi Ricart, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Josep Ruai, Lluís Serra, Jaume Sidera, Mercè Solé, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Josep M. Turull, Mike Ventura, Josué Villalón, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

director@catalunyacristiana.cat

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

publicitat@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

IGNASI MIRANDA
ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

La Conferència Espanyola de Religiosos (Confer) escollia el 4 de novembre passat, en el marc de la seva XXVII Assemblea General, el prior dels dominics de la província d'Hispania, Jesús Díaz, com a nou president. I com a vicepresidenta, la manresana Lourdes Perramon, superiora general de les Germanes Oblates del Santíssim Redemptor. Perramon concedia la primera entrevista com a nova vicepresidenta de la Confer al programa *Sense distància* de Ràdio Estel. En aquesta conversa, la religiosa catalana reflexiona sobre els reptes de la vida religiosa en el moment actual.

Què suposa la seva nova responsabilitat?

D'entrada, és un gran repte. Assumir una nova responsabilitat sempre té aquesta part de desafiament, però alhora és un servei i una oportunitat de viure d'una manera activa la corresponsabilitat eclesial i amb la vida religiosa. Moltes congregacions, durant molts anys, ens beneficiem dels serveis de la Confer, però també arriben moments en què cal ser a dintre de manera més compromesa. És un treball en equip i una dinàmica molt rica que viuré, a partir d'ara, com una nova experiència.

En quin moment es troba la vida religiosa?

Jo crec que la vida religiosa es troba en un moment profund de recerca. D'alguna manera forma part constitutiva de la seva identitat estar sempre en aquesta dinàmica d'escolta de la realitat i, a partir d'aquí, prestar atenció al lema de l'assemblea general que hem celebrat: «Senyor: què vols de nosaltres avui?» Potser aquesta recerca es fa més intensa o necessària en un moment de profunda renovació i de canvi. A nivell extern, perquè tots som conscients que la realitat canvia molt ràpidament i la pandèmia ens ha posat davant molts reptes. I també internament, no només per una qüestió numèrica, tot i que certament les xifres i les edats posen davant la necessitat de molts

Lourdes Perramon, vicepresidenta de la Conferència Espanyola de Religiosos

«La vida religiosa és essencialment sinodal»

replantejaments, sinó per la crida a cercar noves formes.

Quina és l'aportació de la vida religiosa al camí sinodal que hem encetat?

La vida religiosa, a part de la participació activa al que seran els diferents espais de diàleg i de debat en les Esglésies locals, em sembla que el que pot aportar és la seva pròpia experiència. La vida religiosa és essencialment sinodal, des de la seva constitució en la vida comunitària, en el sentit de pertinença, els processos participatius... sempre hem funcionat amb una recerca compartida, amb una profunda igualtat. Jo crec que aquesta experiència, que desitgem per a tota l'Església, la podem aportar com a recorregut

viscut i, per tant, com a recorregut possible en altres àmbits.

Què diu la vida consagrada als homes i dones del nostre temps?

En la societat actual hi ha un gran desconeixement del que és la vida religiosa. Potser algunes congregacions són més conegudes pel que fan, però sovint la gent no arriba a captar el que és la vida religiosa. Crec que vivim un moment en el qual es fa necessari aquest coneixement més profund. A la societat, també entre els més joves, hi ha una gran recerca de sentit, d'espiritualitat, de valors... la vida consagrada ofereix un espai on viure això amb sentit, amb felicitat. Aquest seria el gran repte: donar a conèixer la vida consagrada en el que és, més que no pas en el que fa.

ROCA,
100 ANYS
D'HISTÒRIA

més a la teva
botiga Roca
i a roca.es

Tota una vida junts formant part
de la vida de moltes famílies, tenint cura
de tu i dels teus.

Roca es projecta cap a un futur
cada vegada més net i confortable,
oferint-te els productes més innovadors,
per fer-te la vida més fàcil.

Ja hem començat a escriure un nou futur
amb tu, el futur comença ara.

Roca